



Głos Ludu

Gazeta Polaków w Republice Czeskiej

**Nielatwe stosunki
młodych państw**

| s. 5



**Z wizytą
w muzeum kolejowym**

| s. 6



**Promocja przez
osobistości**

| s. 7



Nasz prezes wśród noblistów

W środę w Warszawie zakończył się 13. Światowy Szczyt Laureatów Pokojowej Nagrody Nobla. Jednym z głównych gości spotkania był duchowy przywódca Tybetu – Dalajlama XIV. Specjalne wyróżnienie odebrała też amerykańska aktorka Sharon Stone.

Wśród uczestników Światowego Szczytu znalazł się m.in. Józef Szymeczek, prezes Kongresu Polaków w Republice Czeskiej. – To była naprawdę wielka impreza, a dyskusja toczyła się wokół tematu budowania pokoju – relacjonuje Szymeczek i dodaje, że podczas obrad były prezydent RP Lech Wałęsa zaapelował o przekazanie na walkę z ubóstwem i nierównościami społecznymi pieniędzy wydawanych na zbrojenia. Z kolei w ostatnim dniu szczytu amerykańska aktorka Sharon Stone odebrała Nagrodę Pokoju. Nobliści docenili jej „solidarne działanie na rzecz ludzi walczących z tragedią HIV i AIDS oraz za niesienie im nadziei”. Ceremonia wręczenia nagrody odbyła się w Teatrze Wielkim. Przez dwa wcześniejsze dni obrady toczyły się w Pałacu Kultury i Nauki.

W krótkim wystąpieniu na koniec szczytu Lech Wałęsa zaapelował do swoich kolegów noblistów, by stworzyć listę ważnych „problemów do załatwienia”. Jego zdaniem należy się zastanowić, jak skutecznie wykorzystywać laureatów Pokojowej Nagrody Nobla do rozwiązywania światowych konfliktów. Lech Wałęsa zgłosił też postulat, by ONZ jak najszybciej stał się „światowym parlamentem”, Rada Bezpieczeństwa ONZ „światowym rządem”, a NATO „światowym ministerstwem obrony”. Taka konstrukcja światowego porządku dałaby opinii międzynarodowej instrumenty, by w XXI wieku wyeliminować antysemityzm i czystki etniczne, broń chemiczną i niesprawiedliwość społeczną.

Z kolei Dalajlama XIV wystąpił podczas szczytu z przesłaniem, iż konflikty trzeba rozwiązywać poprzez rozmowę. – Wydaje mi się, że ludzie zasługują na pokój. Coraz



Goście honorowi 13. Szczytu Laureatów Pokojowej Nagrody Nobla: Sharon Stone, Lech Wałęsa, 14. Dalajlama (Tenzin Gyatso), Hanna Gronkiewicz-Waltz, Frederik Willem de Klerk.

więcej ludzi wie, co to jest współczucie i miłość bez względu na to, czy są wierzący czy nie – mówi duchowy przywódca Tybetu.

– Dalajlama to naprawdę wielka postać, ale na mnie największe wrażenie zrobił były prezydent RPA Frederik Willem de Klerk, który okazał się bardzo sympatyczną osobą – mówi Szymeczek, który jako oficjalny uczestnik szczytu mógł brać udział we wszystkich wydarzeniach towarzyszących warszawskiemu spotkaniu. – Dzięki temu, podczas jednej z kolacji miałem okazję porozmawiać dłużej z Muhammadem Yunusem, ekonomistą z Bangladeszu, twórcą idei mikrokredytu, dzięki któremu setki tysięcy ludzi zdołały się wyrwać z biedy – wspomina Szymeczek.

Prezes Kongresu Polaków wziął też udział w towarzyszącej warszawskiemu szczytowi konferencji pt. „Bez przemocy. Budowanie pokoju i pojednania”, nad którą patronat objęła polska minister nauki i szkolnictwa wyższego Barbara Kudrycka. W jej trakcie zaprezentowano nową książkę, jaka powstała pod przewodnictwem prof. Jacka Kurczewskiego z Uniwersytetu War-

szawskiego. Jednym z jej autorów jest właśnie Józef Szymeczek.

– Książka omawia temat pojednania Polaków ze swymi sąsiadami i podczas konferencji prof. Jacek Kurczewski prezentował ją zebraniom. Wcześniej dyskutowano natomiast o problemach z pojednaniem w Bośni i na Bałkanach, w Kongo, a nawet w Australii – relacjonuje Szymeczek. **WITOLD KOZDOŃ**

ZDARZYŁO SIĘ

TRWAJĄ WYBORY

Wczoraj o godz. 14.00 rozpoczęły się przedwczesne wybory do Izby Poselskiej Parlamentu Republiki Czeskiej. O głosy wyborców zabiegają w całym kraju kandydaci 23 partii i ruchów politycznych. W województwie morawsko-śląskim startuje ich 19. Głosowanie zakończy się dziś o godz. 14.00. Według obowiązującej ordynacji wyborczej każdy głosujący wybiera jedno ugrupowanie, a w ramach niego może udzielić głosy preferencyjne najwyżej czterem kandydatom. Czeski Urząd Statystyczny będzie dziś od godz. 14.00 publikował na bieżąco aktualizowane wyniki wyborów na stronach internetowych volby.cz i volbyhned.cz. Według informacji z kierownictwa CUS, definitywne wyniki będą prawdopodobnie znane w godz. 19.00-20.00. Obszerną relację z głosowania w naszym regionie zamieścimy we wtorkowym wydaniu „Głosu Ludu”. (dc)



Fot. MAREK SANTARIUS

REKLAMA

i40 HYUNDAI NEW THINKING. NEW POSSIBILITIES.

HYUNDAI i40kombi Experience, pakiet Success

kombi

sleva 178 000Kč
Konečná cena 499 890Kč vč.DPH

PROKES servis

5 LET KOMPLEKSNÍ ZÁRUKY

+420 737 200 371 www.prokes.cz +420 603 144 745

REKLAMA

Wykorzystaj BENE-FITY w ośrodkach sportowych

vitality VITALITY Wędrzynia i Bystrzyca

squash basen masaż ...

BOWLING tenis badminton

www.vitalitysleszko.cz

Wędrzynia tel.: 736 626 848 | Bystrzyca tel.: 774 298 383

POŚPIMY DŁUŻEJ

Już tylko godziny dzielą nas od kolejnej, tegorocznej zmiany czasu z letniego na zimowy. Najbliższej nocy zegarki przestawimy bowiem z godz. 3.00 na 2.00.

POGODA

sobota

niedziela
poniedziałek



dzień: 14 do 18 °C
noc: 12 do 8 °C
wiatr: 2-4 m/s

dzień: 14 do 18 °C
noc: 12 do 8 °C
wiatr: 2-4 m/s



9 17712 121422 065

1 3 1 2 6

KRÓTKO

KOLEJNA TAKSÓWKA

PIOTROWICE (dc) – Gmina wprowadza, podobnie jak zrobiły to już niektóre miasta i gminy w regionie, tanią taksówkę dla seniorów. Usługi przeznaczone są dla osób powyżej 65. roku życia oraz młodszych, które są inwalidami. Taksówka będzie kursowała od 1 listopada w dni powszednie w godz. 7.00–15.30. Seniorzy zapłacą 20 koron za jeden przejazd, w ciągu miesiąca będą mogli skorzystać z taksówki dziesięciokrotnie. Zawiezie ich do przychodni lekarskiej, na cmentarz lub do Urzędu Gminy.

* * *

DLA ROWERZYSTÓW

CZ. CIESZYN (ep) – Nowy pas rowerowy powstanie wkrótce nad brzegiem Olzy w Alei Pokoju. Pas poprowadzi po lewej stronie drogi, od skrzyżowania z ulicą Strzelniczą aż do połączenia z istniejącym już pasem dla rowerzystów prowadzącym do parku Adama Sikory. Aby projekt stworzenia pasa mógł wejść w życie, urzędnicy musieli najpierw spełnić warunki stawiane przez policję drogową, konieczna jest zmiana oznaczeń drogowych. Wyznaczony pas przeznaczony będzie dla rowerzystów oraz rolkarzy.

* * *

ATRAKCJA DLA POLSKICH UCZNIÓW

KARWINA (ep) – W ogrodzie szkolnym polskiej podstawówki we Frysztacie pojawiła się nowa atrakcja: nowoczesna przełaznia linowa. Mogą z niej korzystać dzieci z sąsiadującego ze szkołą polskiego przedszkola, uczniowie w ramach zajęć wychowania fizycznego oraz dzieci przebywające w świetlicy szkolnej. Zakup nowej atrakcji do ogrodu to wynik współpracy między Kołem Macierzy Szkolnej, szkołą oraz urzędem Miasta Miasta Karwiny. Te trzy organizacje wspólnie sfinansowały budowę przełazni (Macierz wydała na to 70 tys. koron, szkoła z darów sponsorskich ofiarowała na ten cel 30 tys. a Magistrat – 150 tys.).

* * *

EKOLOGICZNA SZKOŁA

OSTRAWA (sch) – Województwo Morawsko-Śląskie w Ostrawie przyznało nagrody w konkursie na najbardziej ekologiczną szkołę. Tytuł Ekologicznej Szkoły przyznano w trzech kategoriach – przedszkoli, szkół podstawowych oraz szkół średnich. Oprócz tego pięć startujących w konkursie placówek otrzymało wyróżnienia za proekologiczne działania. Wśród nich znalazła się czesko-cieszyńska Średnia Szkoła Fachowa. W sumie w konkursie wzięło udział 55 szkół z całego województwa.

Dwa przedszkola do wyboru

Budowa nowego polskiego przedszkola w Gnojniku po raz kolejny trafiła pod obrady Rady Gminy. Tym razem nie chodziło już o to, czy budować, lecz na który z dwóch projektów ostatecznie się zdecydować. Wygrał ten, o którym już teraz wiadomo, że nie jest optymalny.

Pół roku temu Rada Gminy w Gnojniku podjęła decyzję, że skorzysta z 8-milionowej dotacji europejskiej, dodatkowo przyznanej przez Radę Regionalną w Ostrawie, dołoży ok. 5–6 mln z własnej kasy i wybuduje nowe polskie przedszkole według projektu z 2009 roku. Przygotowania przeciągają się, po sześciu miesiącach władze gminy nadal nie mają podpisanej umowy o dotacji z Radą Regionalną. W tej sytuacji Rada Szkoły przy Szkole Podstawowej i Przedszkolu im. Jana Kubisa zwróciła się do zarządu gminy z propozycją, by zrezygnować z tego projektu, polegającego na przebudowie stodoły przylegającej do szkoły na przedszkole, i zrealizować alternatywny projekt przedstawiony przez dyrekcję. W środę wicewójt Zdeněk Škuta przedstawił obie alternatywy Radzie Gminy. Samorządowcy mieli wybrać, czy chcą kontynuować projekt dofinansowany z Regionalnego Programu Operacyjnego, czy też zdecydować się na budowę przedszkola „na zielonej łące”. U pierwszego wariantu znany jest sposób finansowania, z drugiej strony zagospodarowanie budynku nie będzie optymalne: całe piętro ma zajmować Izba Tradycji, którą włączono do projektu na siłę, by mieć szansę na zdobycie większej liczby punktów w procesie oceniania projektów. Przez pięć lat nie można będzie zmienić wykorzystania tych lokali, które przydałyby się na kla-



Fot. DANUTA CHLUP

Tadeusz Grycz stara się przekonać radnych, by poparli nowy projekt budowy przedszkola.

sopracownie dla szkoły. Po upływie tego czasu też będzie to trudne, bo parametry lokali nie spełniają norm dla klasopracowni. – Nie mamy nic przeciwko pierwotnemu projektowi, w swoim czasie była to uzasadniona inicjatywa. Ale czy ma sens budować ze świadomością, że przez pięć lat nie będzie można tego zmienić, a po pięciu latach trzeba to będzie przebudować? – przekonywał radnych Tadeusz Grycz, dyrektor szkoły i przedszkola. Zdaniem dyrektora, drugi projekt,

nota bene tańszy, lepiej odpowiada potrzebom placówki. Jak jednak zauważył wicewójt Škuta, w tym wypadku nie wchodzi w rachubę dotacja z funduszy europejskich i wobec tego sposób finansowania nie jest do końca jasny. Grycz wcześniej już starał się o wsparcie tego projektu, przede wszystkim w Polsce, i jest przekonany, że pieniądze udałoby się zdobyć.

Radni najpierw głosowali o pierwszym wariantcie – a więc realizacji pierwotnego projektu dofinansowa-

nego z Regionalnego Programu Operacyjnego. Większość była za jego kontynuacją, wobec czego o drugim wariantcie w ogóle już nie głosowano. Grycz nie ukrywał po obradach, że jest zawiedziony tą decyzją. – Zależało nam, by w uchwale zabrzmiało przynajmniej, że w przypadku, gdy gmina nie podpisze w najbliższym czasie umowy z Radą Regionalną, będzie realizowany nasz projekt. A tak się nie stało – powiedział.

DANUTA CHLUP

KOLOROWA KONTRAKCJA

Poniedziałkowe święto powstania Republiki Czechosłowackiej zamierzają wykorzystać do swych celów ekstremiści, którzy po raz kolejny będą demonstrowali w Ostrawie przeciwko Romom. W odpowiedzi na to organizacje chrześcijańskie zwołują na poniedziałkowe popołudnie pokojową demonstrację pn. „Kolorowa Ostrawa”. Rozpocznie się o godz. 14.00 na Placu Svatopluka Čecha w Ostrawie-Przywozie. Organizatorami są kościoły chrześcijańskie, Caritas i inne stowarzyszenia, w tym romskie. – Akcja jest alternatywą do obecnego podejścia części społeczeństwa większościowego do Romów, motywowanego przez strach i niepewność – mówi rzecznik ostrawsko-opawskiej Kurii Biskupiej, Pavel Siuda. Dodaje, że biskup František Václav Lobkowicz już kilkakrotnie w swych wystąpieniach publicznych ostrzegał przed ruchami ekstremistycznymi. **(dc)**

Czas na wielkie porządki

W czwartek w siedzibie Miejsowego Koła PZKO w Czeskim Cieszynie-Centrum zorganizowano wielkie sprzątanie. Z budynku przy ul. Bożka dostawczy bus wywiózł całą górę odpadków i starych gratów. – Takich porządków nie było tutaj chyba od dwudziestu lat – mówi Małgorzata Rakowska, szefowa MK PZKO Czeski Cieszyn-Centrum.

Okazały gmach, będący siedzibą czeskokocieszyńskiego koła, jest własnością Zarządu Głównego PZKO. Przed II wojną światową kamienica przy ul. Bożka 16 mieściła Synagogę Szomre-Szabos. W 1945 r. synagoga wznowiła działalność religijną i służyła odrodzonej gminie wyznaniowej żydowskiej w Czeskim Cieszynie jeszcze przez trzy lata. W 1948 roku w synagodze odbyło się ostatnie nabożeństwo, a nią kierujący Natan Bergman wyjechał do Izraela zabierając ze sobą rodzinne zwoje Tory. Od tego czasu budynek dawnej bożnicy stał opuszczony i niszczał. W 1967 roku został sprzedany Polskiemu Związkowi Kulturalno-Oświatowy, który urządził w synagodze swoją siedzibę. Z kolei od ponad dziesięciu lat dawną salę modlitewną wynajmuje obecnie zbór „Agape” Kościoła Apostolskiego.

– Niestety przedstawiciele Kościoła to typowi dzierżawcy. Na co dzień dbają jedynie o to, czego potrzebują. W efekcie od lat w budynku nie przeprowadzono na przykład rewizji gazu, czy prądu – tłumaczy Rakowska.

Niedawno w gmachu odbyła się zaś kontrola przeciwpożarowa, która

nakazała naprawę tych zaniedbań. – Podjęliśmy się tego zadania i stąd te porządki – tłumaczy Rakowska, której w czwartkowym sprzątaniu pomagali uczniowie Polskiego Gimnazjum w Czeskim Cieszynie, członkowie Klubu Młodych czeskokocieszyńskiego MK PZKO. Po południu młodzież wyniosła z piwnic budynku zdezelowane stołki, stare wykładziny, drewniane odpady, niepotrzebną muszlę klozetową, a nawet stary telewizor. Operacją dowodził Leo Sikora, nowy gospodarz budynku przy ul. Bożka w Czeskim Cieszynie.

– Leo Sikora pracuje dla nas od lipca, spisaliśmy z nim umowę i jesteśmy bardzo zadowoleni, ponie-

waż to nasz człowiek, w dodatku doskonale znający specyfikę tego budynku – mówi Rakowska.

Tłumaczy przy tym, że zatrudnienie gospodarza było możliwe dzięki decyzji Zarządu Głównego PZKO, który zgodził się obniżyć czeskokocieszyńskiemu kołu stawkę wynajmu budynku. – Zarząd zgodził się, by obniżyć nam roczny czynsz z 36 tysięcy do 5 tysięcy. W zamian my zadeklarowaliśmy, że będziemy dbać o interes tego budynku i rzeczywiście tak się dzieje. A pan Sikora to prawdziwa złota rączka. Wszystko potrafi zrobić i do wszystkiego podchodzi z rozumem – śmieje się Rakowska.

WITOLD KOŹDOŃ



Fot. WITOLD KOŹDOŃ

Młodzież wyniosła z kamienicy najróżniejsze stare graty.



My już mamy wybory za sobą.
Rys. BRONISŁAW LIBERDA

Jan Ryłko pierwszym kandydatem

Nazwisko pierwszego kandydata na prezesa Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego w następnej czteroletniej kadencji jest już znane: jest nim dotychczasowy prezes Jan Ryłko. W środę zgłosił swoją kandydaturę na zebraniu Zarządu Głównego.

Ryłko do tej pory przekonywał, że nie będzie kandydował. Na miesiąc przed XXII Zjazdem PZKO zmienił zdanie. – Problem zaczął się wtedy, kiedy próbowałem przekonać delegatów na Zjazd, by kandydowali do przyszłego Zarządu Głównego. Okazało się, że to wcale nie jest łatwe zadanie, bo ci, co działają społecznie, z reguły mają już tyle obowiązków, że nie chcą przyjmować kolejnych. Z kim rozmawiałem, ten mówił mi, że zgodzi się kandydować do ZG, jeżeli ja będę kandydował na prezesa – tak Ryłko uzasadnił zmianę decyzji. Podkreślił, że bycie prezesem Związku to przede wszystkim duże osobiste poświęcenie.

Prezes dodał, że Zarząd Główny czeka na kolejne kandydatury. Delegaci mogą zgłaszać samych siebie lub też swoich faworytów. – Najlepiej byłoby, gdyby kandydatów zgłoszono przed 6 listopada, na kiedy zaplanowany jest Konwent Prezesów. Wtedy na Konwencie można by omówić kandydatury – zauważył. Niemniej również na samym Zjeździe, który odbędzie się w niedzielę 24 listopada w Domu PZKO w Mostach koło Jabłonkowa, można będzie zgłaszać kandydatów – zarówno na prezesa, jak i na pozostałych członków Zarządu Głównego oraz Komisji Rewizyjnej.

– W foyer Domu PZKO przygotowane będą trzy plansze, na które każdy delegat będzie mógł wpisać

bądź swoje nazwisko, bądź też nazwisko swojego kandydata, który następnie swym podpisem potwierdzi, że się z tym zgadza – wyjaśnił Ryłko. Dodał, że ważne jest, by zgłaszać takie osoby, które nie tylko mają na koncie dorobek społeczny, ale też naprawdę chcą coś robić.

Wiceprezes Tadeusz Smugała nie przysięga się do funkcji prezesa. Również kontrkandydat Ryłki ze Zjazdu PZKO w 2009 roku – Hen-

ryk Cieślak – nie myśli o drugim podejściu. W PZKO-wskim „teren” pojawiło się też nazwisko Tadeusza Szkucika, emerytowanego dyrektora polskiej szkoły w Trzyniecu oraz prawnika Dariusza Brannego. Szkucik powiedział „Głosowi Ludu”, że w żadnym wypadku nie zamierza kandydować na prezesa, z kolei Branny w ten sposób skomentował swoją ewentualną kandydaturę: – Pierwszy raz słyszę taką informację.

Problem znalezienia odpowiednich kandydatów wiąże się też z tym, że nie każdy może sobie pozwolić na objęcie stanowiska szefa Związku. W obecnej sytuacji funkcja prezesa faktycznie oznacza również pełnienie obowiązków dyrektora biura Zarządu Głównego, a tymczasem nie wiąże się z odpowiednim wynagrodzeniem. – Nie byłoby problemu, gdyby chodziło tylko i wyłącznie o funkcję prezesa. Natomiast prezes

pełni równocześnie obowiązki dyrektora biura ZG i to jest problem, bo to jest praca na pełny etat, a w sytuacji, gdy fundusze na działalność PZKO są znacznie okrojone i ograniczone, przez ostatnie cztery lata robiłem to praktycznie na cały etat, ale de facto za darmo – wyjaśnił Ryłko. Dlatego też od początku swej kadencji czynił starania, by zdobyć fundusze na wynagrodzenie dla dyrektora biura. Po ubiegłotygodniowych rozmowach w Ministerstwie Finansów RC jest dobrej myśli, choć nadal nie dysponuje konkretnymi funduszami lub chociażby umową, która by je zapewniała. – Są dwa modele: pierwszy zakłada, że prezes będzie reprezentował Związek i będzie miał do dyspozycji dyrektora biura, drugi zakłada połączenie funkcji prezesa i dyrektora biura. Jak będzie po Zjeździe, to zależy od tego, który model zostanie przyjęty, co będzie bardziej efektywne dla PZKO – dodał Jan Ryłko.

Nowy prezes będzie jednym z jedenastu członków Zarządu Głównego. Tak będzie w przypadku, gdy Zjazd uchwali na początku nowy statut. Gdyby dokument nie został przyjęty i nadal obowiązywałby dotychczasowy statut, Zarząd Główny będzie liczył 21 członków, a w jego skład automatycznie wejdą przedstawiciele obwodów.

DANUTA CHLUP



Z ostatniego Zjazdu PZKO w Suchej Górze.

Nasi w Legionach Polskich

Najbliższe spotkanie Międzygeneracyjnego Uniwersytetu Regionalnego odbędzie się na kilka dni przed ważnym w Polsce świętem – rocznicą odzyskania niepodległości, i właśnie od tego wydarzenia nawiązywać będzie temat prelekcji.

Na 7 listopada zaplanowano wykład Stefana Króla pod tytułem „Mieszkańcy Śląska Cieszyńskiego w Legionach Polskich”. Słuchacze zbiorą się tym razem w sali Ośrodka Kultury „Strzelnica” o godz. 17.00.

– W przyszłym roku mija setna rocznica wybuchu I wojny światowej i wymarszu ochotników z Legionu Śląskiego do formujących się oddziałów legionowych. W

Legionach Polskich służyło około 500-600 legionistów związanych ze Śląskiem Cieszyńskim, co jest wyjątkowym świadectwem przywiązania do Polski, zważywszy, że był on oderwany od niej już 600 lat – przybliżyła temat prelekcji kierowniczka MUR, Danuta Chwajol.

Gość listopadowego MUR, pochodzący z Cieszyna Stefan Król, jest historykiem i bibliotekarzem. Pracował w Oddziale Zabytkowym Biblioteki Miejskiej w Cieszynie, w Książnicy Cieszyńskiej, a od 2007 roku w cieszyńskiej filii Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Bielsku-Białej. Jest autorem kilkudziesięciu publikacji z zakresu

bibliografii, historii prasy regionalnej, szkolnictwa i wojskowości oraz współorganizatorem licznych wystaw. Jest członkiem zarządu Macierzy Ziemi Cieszyńskiej i prezesem Cieszyńskiego Klubu Hobbystów.

Na przedostatnim w tym roku kalendarzowym spotkaniu międzygeneracyjnej uczelni pojawi się również Krzysztof Neścior, który wygłosi komentarz do „Białej księgi”. Dla słuchaczy zaśpiewa kameralny zespół „Ta grupa”, który wystąpi z koncertem „Z pieśnią w drodze do niepodległości.” Gościem koncertu będzie sławny śpiewak operowy Klemens Słowiczek. (ep)

Szkoła z nowym tynkiem

Budynek polskiej szkoły podstawowej przy ulicy Havlíčka w Czeskim Cieszynie przechodzi właśnie remont. Robotnicy położą nowy tynk na ścianę budynku od ulicy Havlíčka, przy której znajduje się główne wejście do podstawówki. W ubiegłym roku wyremontowano już ścianę przy ul. Bezručowej. W planie jest jeszcze otynkowanie pozostałych części budynku, tam chodzić już jednak będzie o zakrojony na mniejszą skalę remont. – Ta strona budynku, którą w tej chwili remontujemy, była w najgorszym stanie, tynk opadał, stwarzając nawet niebezpieczeństwo dla uczniów i przechodniów – wyjaśnił dyrektor podstawówki, Marek Grycz. Zakończenie prac planowane jest na koniec listopada, a inwestycję finansuje Urząd Miasta. (ep)



Fasada budynku polskiej podstawówki w Czeskim Cieszynie przechodzi właśnie remont.

Zamordowani przed 70 laty

Dziś o godz. 12.30 przy pomniku pomordowanych w Mostach koło Jabłonkowa odbędzie się uroczystość wspomnieniowa z okazji 70. rocznicy masowej egzekucji w 1943 roku. 26 października 1943 roku na-

ziści stracili na szubienicy dziesięć osób: pięciu Żydów przywiezionych z Auschwitz oraz pięciu członków polskiego ruchu oporu. Po uroczystości odbędzie się prelekcja w Domu PZKO. (dc)

REKLAMA

nowa **Juwenia** 
CENTRUM HANDLOWE

Aleja Łyska 7, 43-400 Cieszyn
nad Olzą między mostami granicznymi

ZAPRASZA NA ZAKUPY

www.nowajuwenia.com



Oferujemy:

- ✓ odzież damską i męską
- ✓ odzież młodzieżową i dziecięcą
- ✓ wyposażenie mieszkań
- ✓ artykuły spożywcze

TU OPŁACA SIĘ KUPOWAĆ!

Czynne:

pn.-pt.: 8.00-17.00

sob.: 7.00-13.00

niedz.: zamknięte

Z REDAKCYJNEJ POCZTY

40 lat współpracy między Skrzeczoniem i Grodkowem

W marcu 1973 roku została nawiązana obustronnie korzystna współpraca kulturalno-oświatowa pomiędzy Towarzystwem Miłośników Ziemi Grodkowskiej w Rzeczypospolitej Polskiej i Miejscowym Kołem PZKO w Skrzeczoniu w Republice Czeskiej. Na podstawie zawartego porozumienia z Opolskim Towarzystwem Kulturalno-Oświatowym z siedzibą w Opolu Zarząd Główny PZKO zaproponował skrzeczoniowskiemu Kołu PZKO nawiązanie stałych kontaktów kulturalno-oświatowych z TMZG, przy czym propozycja została obustronnie z zadowoleniem zaakceptowana.

W ramach wzajemnych kontaktów delegacje Towarzystwa gościły w Skrzeczoniu między innymi podczas obchodów okrągłych rocznic istnienia Koła, pezetkaowskich festiwali oraz jubileuszy chóru mieszanego „Hasło” i zespołu teatralnego „Świt”. Delegacje Koła uczestniczyły w Grodkowie podczas kolejnych obchodów Dni Elsnerowskich, imprez z okazji rocznic wyzwolenia Grodkowa, Muzycznych Jesieni, dożynek, zebrań i bali Towarzystwa oraz takich tradycyjnych imprez, jak Jarmarki Wielkanocne i Dni Grodkowa.

Ważny rozdział w obustronnych kontaktach stanowi wymiana zespołów. Z Grodkowa występowały na terenie miasta Bogumina i okolicy liczne zespoły, w rewanżu w Grodkowie występował zespół teatralny „Świt”, chór mieszański „Hasło”, zespół taneczny, zespół muzyczny Ad Rem oraz popularny zespół estradowo-kabaretowy Andrusi. Najczęściej jednak w Grodkowie i okolicy występowały zespoły instrumentalne Meteor i Krater – głównie podczas kolejnych Muzycznych Jesieni. Ponadto skrzeczoniacy dla grodkowskich studentów i członków Towarzystwa zorganizowali prelekcje na temat historii Śląska Cieszyńskiego oraz działalności Zarządu Głównego PZKO i pezetkaowskich kół na terenie Zaolzia.

Duże znaczenie dla pomyślnego rozwoju współpracy mają wymiany wycieczek. Zarząd Koła zorganizował dla grodkowian wycieczki

m.in. do Brna, Ołomuńca, Koszarzysza oraz na Święta Gorolskie do Jabłonkowa. W ramach współpracy dzieci ze Skrzeczonia wyjechały na kolonie letnie do Krakowa, natomiast dla pezetkaowców zarząd Towarzystwa zorganizował udane wycieczki do Warszawy, Szczecina, w Góry Stołowe i okolice Grodkowa. Oprócz tego członkowie skrzeczoniowskiego Klubu Młodych przebywali nad Morzem Bałtyckim, Jeziorem Otmuchowskim i Jeziorem Turawskim. Doszło także do wymiany kolarskich wycieczek młodzieżowych.

Dla przypomnienia należy podać, że przez lata w latach 1973-2013 byli kolejno: Eryk Czerny, Alojzy Ślędek i Bogusław Czapiek ze strony Miejsowego Koła PZKO w Skrzeczoniu oraz Walerian Kaczanowski, Edward Hoszowski, Ryszard Szymczyk, Józef Kośła i Janina Podgórna ze strony Towarzystwa Miłośników Ziemi Grodkowskiej. Pozytywnie należy również ocenić wkład długoletnich wiceprezesów Towarzystwa Tadeusza Zaleskiego i Stanisława Wieczorka. Pod koniec lat 90. ubiegłego stulecia rozwijała się także współpraca jednej z grodkowskich szkół z Polską Szkołą Podstawową w Lutyni Dolnej. W ostatnich dziesięciu latach dochodzi również do wymiany sportowej.

Podsumowując 40 lat wzajemnej współpracy na linii Skrzeczonia – Grodków, która będzie również w przyszłości kontynuowana, należy stwierdzić, że nawiązane kontakty przyczyniły się do wzajemnego zapoznania się z historią, kulturą i dorobkiem folklorystycznym regionów oraz do godnej reprezentacji Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego w Polsce, a także Towarzystwa Miłośników Ziemi Grodkowskiej w Republice Czeskiej. Punktem kulminacyjnym tegorocznych obchodów 40-lecia współpracy TMZG i skrzeczoniowskiego Koła będzie uroczysta akademia, która z udziałem skrzeczoniowskich i grodkowskich zespołów odbędzie się w sobotę 26 października w grodkowskim Domu Kultury.

Tadeusz Guziur

Wycieczka za balik

Nasza klasa 5B razem z klasą 5A pojechały za zarobione na baliku maskowym pieniądze na dwudniową wycieczkę edukacyjną do Krakowa.



Pamiątkowe zdjęcie uczestników wycieczki.



Uczniowie zmierzli się z zadaniami i quizami dotyczącymi wystawianych w galerii dzieł.

Wyjechaliśmy w pierwszy czwartek października. Z autobusu wysiedliśmy przy pomniku Bitwy pod Grunwaldem, gdzie czekała już na nas pani przewodnik. Zwiedzanie Krakowa rozpoczęliśmy przy Barbakanie, który jest początkiem Drogi Królewskiej, która prowadzi przez Bramę Floriańską, koło Kościoła Mariackiego, do którego wstąpiliśmy, by zobaczyć przepiękny drewniany ołtarz Wita Stwosza. Dokładnie o godzinie 12.00 usłyszeliśmy Hejnał Mariacki, który w pewnym momencie uciął się, tak jak głosi legenda. Następnie zwiedziliśmy najstarszą część Uniwersytetu Jagiellońskiego – Collegium Maius. Na rynku mieliśmy czas wolny, samodzielnie obejrzelśmy Sukiennice. Po obiedzie i zakwaterowaniu pojechaliśmy do Wieliczki. Wieliczka to stara i olbrzymia kopalnia soli znana z przeróżnych rzeźb solnych. W podziemiach Wieliczki zjedliśmy także kolację i późnym wieczorem wróciliśmy do naszego hostelu.

W piątek pobudkę wyznaczono o 6.30. Dzień rozpoczęliśmy od zwiedzania Wawelu. Byliśmy w katedrze, gdzie są grobowce królewskie i dzwon Zygmunta. Widzieliśmy dziedziniec Zamku Królewskiego i legendarną Smoczą Jamę. Naszą ostatnią atrakcją w Krakowie był największy w Polsce kryty park wodny, w którym pływałam, mieliśmy fajną zabawę, a także zjedliśmy obiad.

W drodze powrotnej zwiedziliśmy zamek w Pieskowej Skale, który był akurat remontowany. Blisko zamku jest skała w kształcie maczugi zwana „Maczugą Herkulesa”. Tuż przed zmierzchem dotarliśmy na największą w Polsce naturalną, śródlądową Pustynię Błędowską zwaną Polską Saharą. Rozciąga się na powierzchni około 33 kilometrów kwadratowych, a piasek sięga głębokości 60 metrów.

To był ostatni przystanek w trakcie naszej wycieczki. Program był bogaty i interesujący. Zmęczeni, ale pełni miłych wrażeń wróciliśmy szczęśliwie do domu.

Bogdan Bajer

»Beskidy 2013« oczami dziecka

W środę 23. 10. uczniowie Szkoły Podstawowej z Polskim Językiem Nauczania w Ol-

brachicach odwiedzili wystawę „Beskidy/Beskydy 2013”. Planując wyjazd dla uczniów naszej małoklasówki do galerii w cieszyńskim teatrze, zastanawialiśmy się, czy współczesną młodzież można jeszcze poruszyć trudną w odbiorze formą sztuki, jaką jest malarstwo. Pani Janina Guńka podjęła to wyzwanie, skrupulatnie przygotowując dla piętnastoletnich wychowanków szkoły przeróżne zadania, quizy i ciekawostki dotyczące wystawianych dzieł i ich autorów.

Zaczęliśmy od układania obrazka puzzlowego przedstawiającego jeden z obrazów, zadając jednocześnie pytanie, jak chcieliby go nazwać. Jakże wielkie było nasze zaskoczenie, gdy rozbrykane i rozkojarzone dotąd dzieci wyteżyły umysły, wymyślając co ciekawsze propozycje. Z przyjemnością patrzyliśmy również, jak z zapalem szukają owego obrazu wśród oryginałów, odkrywając samodzielnie jego prawdziwy tytuł.

Co to jest plener malarski, kiedy odbywa się wernisaż, czym jest ekslibris? Odpowiedzi na te i szereg innych pytań szukaliśmy, obcując ze sztuką bezpośrednio. Naszym celem nie było jednak tylko zdobywanie informacji, ale też stworzenie dzieciom przestrzeni do wyrażania ich własnych, subiektywnych odczuć. Wśród piętnastu odpowiedzi na pytanie, który obraz najbardziej ci się spodobał, żadna z nich się nie powtórzyła. Dawidowi utkwił w pamięci obraz „Pod Godulą”, gdyż tam właśnie niecały miesiąc temu gościliśmy na zielonej szkole. Adam z kolei zwrócił uwagę na „Łąkę w Milikowie”, bo była wykonana nietypową techniką. Tomkowi spodobała się „Zima w lesie”, a gdy dowiedział się, że jej autor Stanisław Przewłocki jest mistrzem w tworzeniu miniaturowych akwareli, które trzeba oglądać pod lupą lub nawet mikroskopem, bardzo żałował, że nie mógł zobaczyć choć jednej z nich na żywo.

Trudno było oderwać dzieci od podziwiania obrazów, ale pociąg przecież na nas nie zaczeka. Czy było warto? Za odpowiedź niech posłużą nieśmiało słowa Krysi z klasy czwartej: „Nigdy jeszcze nie byłam na tak pięknej wystawie”...

Anna Werner

W kręgu przyjaźni – spotkanie w Ostrawie

Anna Olszewska, konsul generalna RP w Ostrawie, gościła w środowe popołudnie członków Harcerskiego Kręgu Seniora „Zaolzie” na czele z Stefanią Piszczkową oraz ich sympatyków. Towarzyszyły im również delegacje z zaprzyjaźnionych Kręgów Seniora z Rybnika, Bielska-Białej, Ustronia, Radlina i Cieszyna.

W miłej, przyjacielskiej atmosferze rozmawiano o problematyce harcerskiej. Przewodniczący Rady Naczelnej Harcerstwa Polskiego w

RC, Grzegorz Młynarczyk, poinformował zebranych o działalności związku, o zlocie harcerzy pod Kieżorą z okazji 100. rocznicy założenia harcerstwa polskiego na Zaolziu.

Biesiadę harcerze-seniorzy przeplatali opowiadaniem, wierszami i pieśniami. Na akordeonie przygrywał Józef Wierzoński.

(sam)

Na zdjęciu Anna Olszewska w otoczeniu uczestników spotkania na tarasie budynku konsularnego w Ostrawie.



Fot. MAREK SANTARIUS

Niełatwe stosunki młodych państw

W poniedziałek minie 95 lat od powstania Czechosłowacji, 11 listopada Polska będzie świętowała 95-lecie odzyskania niepodległości. Jakie były stosunki tych państw po I wojnie światowej? Na te pytania specjalnie dla czytelników „Głosu Ludu” odpowiadają: PhDr Ivo Baran z Biblioteki Naukowej w Pilźnie, zajmujący się historią Europy Środkowej w 19. i 20. wieku oraz dr Miłosz Skrzypek z Zakładu Historii Najnowszej 1918–1945 Instytutu Historii Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Warto porównać czeskie i polskie spojrzenie na historię.

Czy w czasie I wojny światowej istniała współpraca czeskich i polskich działaczy niepodległościowych? Czy prowadzili wspólne działania zmierzające ku utworzeniu niepodległych państw narodowych? W związku z powyższym wymieniane są nazwiska Tomáša Garrigue Masaryka i Ignacego Paderewskiego. Obaj lobbowali w Stanach Zjednoczonych za utworzeniem niepodległych państw. Przygotowywana była też ścisła współpraca narodów Europy Środkowej...

Ivo Baran: Nie jestem pewien, czy możemy w ogóle mówić o współpracy. Zwłaszcza do 1917 roku cele czeskich i polskich działaczy niepodległościowych były w dużym stopniu przeciwstawne. Dla Polaków wrogiem numer jeden była carska Rosja, wobec czego decydujące kręgi polskie wiązały nadzieje ze zwycięstwem mocarstw centralnych – Niemiec i Austro-Węgier. Sądziły, że odnowa państwa polskiego będzie możliwa dzięki tym dwom krajom. Do wybuchu rewolucji w Rosji w 1917 roku nie można mówić o czesko-polskiej współpracy. Później odbywały się okazyjne konsultacje, lecz nadal nie były to skoordynowane działania. Masaryk i Paderewski mieli wspólny cel – odnowę swego państwa. Paderewski usiłował o powstanie państwa polskiego, Masaryk o utworzenie Czechosłowacji. Spotkali się, oczywiście, ale nie współpracowali ze sobą. Raczej byli w pewnym sensie rywalami. Paderewski był w tym czasie w Stanach Zjednoczonych bardziej znany od Masaryka, był przecież sławnym pianistą. Masaryk dopiero w 1918 roku zdobył pewną renomę dzięki zasługom Legii Czechosłowackich w Rosji. Jeśli zaś chodzi o plan ścisłej współpracy narodów Europy Środkowej, o wspólnotę proklamowaną na początku października 1918 roku, to jej głównym celem miała być wzajemna pomoc przy obronie narodowych interesów na przygotowywanej konferencji pokojowej. Był to jednak projekt, który w tych czasach nie miał szans na powodzenie. Natychmiast po załamaniu się mocarstw centralnych wybuchły konflikty pomiędzy poszczególnymi narodami: na początku listopada 1918 roku we wschodniej Galicji między Ukraińcami a Polakami, potem doszedł do tego konflikt o Śląsk Cieszyński, spór Polaków i Litwinów o Wilno i tak dalej.

Miłosz Skrzypek: Polityczne zamierzenia związane z ewentualną współpracą polsko-czeską (czechosłowacką), których celem było uzyskanie niepodległości, jak i planowane przyszły związek obu państw, można odnaleźć w notach dyplomatycznych i prywatnych zapiskach polityków wzmiankowanych nacji z lat 1917–1918. W tym czasie Tomáš Garrigue Masaryk, późniejszy prezydent Czechosłowacji, postulował powołanie ścisłego związku politycznego. Uważał, że Polska i Czechosłowacja zmuszone są do połączenia się ze sobą, by wspólnie bronić się przed zagrożeniem niemieckim. W tym duchu wielokrotnie rozmawiał z Romanem Dmowskim i Ignacym Paderewskim. I choć z czasem jego nastawienie do Polski uległo zmianie, to w interesującym nas okresie był niewątpliwie zwolennikiem współpracy. Warto też podkreślić, że jako jeden z nielicznych Czechów rozumiał doskonale negatywną rolę Rosji w historii państwa polskiego. Ideę federacji uśmiercił jednak, zrodzony na gruncie konfliktu granicznego, wzajemny antagonizm polsko-czeski.

W jaki sposób na późniejszych stosunkach polsko-czechosłowackich zaważył spór o Śląsk Cieszyński?



Ivo Baran

I.B.: Osobiście uważam, że nawet gdyby nie było tego konfliktu, to stosunki polsko-czechosłowackie nie byłyby specjalnie serdeczne, lecz konflikt, rzecz jasna, dramatycznie je pogorszył – jak każda akcja zbrojna, której towarzyszy nieprzyjazna czy wręcz nienawistna propaganda z obu stron, a tak było właśnie w okresie przygotowań do plebiscytu.

M. S.: Pytanie o konsekwencje sporu o Śląsk Cieszyński w latach 1918–1920 dla wzajemnych relacji polsko-czeskich jest już niemal zagadnieniem retorycznym. Nie ulega wątpliwości, że sporny teren zamieszkiwany był w większości przez świadomą i aktywną narodowo ludność polską, która w konsekwencji podziału z roku 1920 pozostała poza granicami kraju macierzystego. Tym niemniej geneza negatywnych relacji jest znacznie wcześniejsza. Odnosząc się do polskiej, jak i czeskiej historiografii (Jiří Friedl) były one skutkiem różnicy historii Czechów i Polaków. Polacy posiadali zakorzenioną tradycję państwową i narodową, a niepodległość starali się wielokrotnie odzyskać własnymi siłami. Wysiłki powstałego w XIX wieku nacjonalizmu czeskiego zmierzały raczej do odrodzenia narodu, a świadomość własnej historii była mocno ograniczona. Obie nacje prezentowały także odmienne podejście do idei państwowej. Tradycyjne rusofilstwo Czechów było dla Polaków niemożliwe do zaakceptowania. W okresie poprzedzającym wybuch I wojny światowej polscy i czescy posłowie do parlamentu wiedeńskiego najczęściej ze sobą rywalizowali. Już w tym czasie Śląsk Cieszyński jawił się jako kwestia sporna.

Jak rozwijały się stosunki pomiędzy oboma młodymi państwami w dwudziestolecie międzywojennym?

I.B.: Oba państwa utrzymywały stosunki dyplomatyczne, ale na tym mniej więcej się kończyło. Tu trzeba zaznaczyć, że dla Polaków spór o Śląsk Cieszyński był jednym z konfliktów, dla Czechów był to de facto jedyny naprawdę poważny konflikt. Czesi nie musieli walczyć o swoje granice z Niemcami czy Austrią, mieli je zagwarantowane, ponieważ Niemcy i Austria przegrały wojnę. To samo można powiedzieć o Węgrzech. Polska i Czechosłowacja zaliczane były do zwycięskich państw, dlatego rozwiązanie sporu granicznego było bardziej złożone. Polacy byli w konflikcie z Niemcami o Śląsk Górny, o Poznańskie, z



Miłosz Skrzypek

Litwinami o Wilno, natomiast największy konflikt toczył się na Wschodzie – najpierw z Ukraińcami, potem z sowiecką Rosją. Dlatego Polska miała w latach 20. inne problemy niż stosunki polsko-czechosłowackie. Mniej więcej w połowie lat 20. doszło niemniej do częściowej poprawy tych stosunków, w 1925 roku została podpisana tak zwana umowa likwidacyjna. Od tej pory były to standardowe, poprawne stosunki dwóch sąsiednich państw, choć nadal nie można ich nazwać przyjaznymi. Nie zmieniło się to nawet po dojściu do władzy Józefa Piłsudskiego. Do dramatycznego zwrotu doszło dopiero w 1934 roku, kiedy Polska podpisała znany pakt o nieagresji z Niemcami. Wtedy stosunki wyraźnie się pogorszyły. Polskie kręgi rządowe, odwołując się do nierozwiązanych stosunków na Śląsku Cieszyńskim, zaczęły prowadzić kampanię antyczechosłowacką. Ta, z różnym natężeniem, trwała aż do 1938 roku. Moim zdaniem – Piłsudski, który był wówczas decydującą postacią, nie zrozumiał, że osłabianie Czechosłowacji nie leży w interesie Polski, że jeżeli dojdzie do rewizji ładu wprowadzonego w Europie po I wojnie światowej i Niemcy na przykład anektują Austrię czy czeskie pogranicze, to pierwszą ofiarą będzie właśnie Czechosłowacja, lecz drugą Polska.

M.S.: Po zakończeniu wojny elementami odpowiedzialnymi za zły stan stosunków polsko-czechosłowackich były także inne kwestie. Polityków czeskich negatywnie nastawiało poparcie Polski dla autonomicznych aspiracji Słowaków, jak i negowanie idei narodu czechosłowackiego. W odpowiedzi strona czeska wspierała ukraiński ruch niepodległościowy. Bliskie relacje Czechosłowacji z Rosją bolszewicką, a później Związkiem Radzieckim, postrzegano jako zagrożenie interesu polskiego. Dodatkowo warunki egzystencji mniejszości polskiej na Zaolziu (po roku 1920), zależne od lokalnej administracji czeskiej oraz przedstawicieli czeskich organizacji nacjonalistycznych, wywodzących się głównie z napływowej inteligencji, pogłębiały wzajemną niechęć. W myśl pragmatycznych interesów państwowych dążono bowiem do jak najszybszej czechizacji ludności Zaolzia.

Zawarcie w roku 1925 konwencji handlowej, arbitrażowej oraz umowy likwidacyjnej pomiędzy Polską a Czechosłowacją odbierane było przez obie strony jako znaczący postęp

w normalizacji stosunków pomiędzy oboma państwami, mimo że w dużej mierze miało ono charakter farsadowy. W Polsce nie brakowało partii przeciwnych pozostawieniu Zaolzia w rękach czeskich, rząd czechosłowacki wzbraniał się przed wprowadzeniem w życie umowy handlowej, jak i brakowało istotnych zmian w położeniu mniejszości polskiej. Wyciszona nieco po 1925 roku kampania antyczeska w Polsce, przybrała na sile w 1934 roku. Inicjowała ją głównie prasa sanacyjna. Bardzo aktywnie rozwijała się ona też na obszarze województwa śląskiego pod auspicjami wojewody śląskiego Michała Grażyńskiego. W polskim Cieszynie zorganizowano manifestację z okazji piętnastolecia walk o Śląsk, w tym samym czasie poseł polski w Pradze – Wacław Grzybowski postulował równouprawnienie Polaków na Zaolziu w zakresie administracji i samorządu. Cztery lata później, w wyniku kryzysu sudeckiego, którego momentem kulminacyjnym była konferencja monachijska, władze polskie podjęły problem Zaolzia, równoległe do działań o charakterze dyplomatycznym rozpoczynając przygotowania do akcji zbrojnej na przygranicznym terytorium. Od 19 września 1938 roku zaczęto oficjalnie wysuwać żądania przyłączenia Zaolzia do Polski. Entuzjastyczne powitanie wkraczających wojsk polskich miało miejsce w dniu 2 października.

Należy tu podkreślić, że tak zwany Ład Wersalski stworzony po I wojnie światowej przez grupę państw zwycięskich niejednokrotnie stał w sprzeczności z tzw. zasadą samostanowienia. Odegrał on tym samym istotną rolę w powstawaniu zarzewi konfliktów narodowościowych, znajdując odbicie w stosunkach polsko-czechosłowackich. Polityka drugiego z państw z lat 1919–1920, jak i późniejsze kroki podjęte wobec zwartej i większościowej ludności polskiej Zaolzia, nie były tu bez znaczenia.

Czy uważają panowie, że gdyby w 1938 roku Czechosłowacja i Polska były sojusznikami, nie doszłoby do II wojny światowej lub miałyby inny przebieg?

I.B.: Historycy z reguły nie lubią alternatywnej historii. Ja należę do wyjątków, te rzeczy mnie zawsze fascynowały. Osobiście uważam, że gdyby w Czechosłowacji i w Polsce byli w tych czasach politycy innego formatu, polityczni wizjonerzy, wtedy ścisły sojusz i współpraca pomiędzy oboma państwami mogły zapobiec wybuchu II wojny światowej. Zarazem trzeba sobie jednak uświadomić, że wówczas nawet brytyjczyści czy francuscy politycy nie byli mądrzejsi – wiemy, jak zachowały się te państwa w Monachium. Teoretycznie była więc taka szansa, lecz w danym układzie politycznym i z taką obsadą, jaka była w obu naszych państwach, nie było to możliwe.

M.S.: Pytanie o ewentualną współpracę polsko-czechosłowacką w roku 1938 i jej konsekwencje dla przebiegu przyszłej wojny jest jednym z pytań z gatunku historycznej fikcji, której chciałbym uniknąć. Jeśli jednak miałbym to uczynić, zaryzykuję tezę, że połączenie polskich zasobów ludzkich z czechosłowackim zapleczem sprętowym niewątpliwie utrudniłoby realizację niemieckiego Blitzkriegu. Odnosząc się do faktów warto wspomnieć, że Polska stała się pierwszym miejscem, gdzie doszło do formowania czechosłowackich oddziałów wojskowych.

Rozmawiała:
DANUTA CHLUP

Z wizytą w muzeum kolejowym

Do Muzeum Kolejowego Morawsko-Śląskiego najlepiej dostać się, rzecz jasna, pociągiem. Kiedy wysiadziemy na stacji kolejowej Ostrawa-środek, nie musimy iść daleko. Nowo powstałe muzeum, jedyne takie w całym regionie i dosyć specyficzne także w skali całego kraju, mieści się w zabytkowym budynku stacji. Oficjalne otwarcie połączone z wernisażem pierwszej wystawy, dotyczącej historii kolei górniczej w zagłębiu karwińsko-ostrawskim.

KOLEJOWA PASJA

– Muzeum oficjalnie istnieje od września ubiegłego roku – wyjaśnia jego dyrektor, Vojtěch Hermann. – Cały rok zbieraliśmy różne archiwalne dokumenty, zdjęcia i artefakty związane z historią kolei w całym województwie. Ofiarowywali nam je pasjonaci tematu czy osoby, które miały to w swoim posiadaniu, rodziny kolejarzy – mówi. Jak zaznacza, muzealne zbiory będą się stale rozrastać. – Nie mamy zatrudnionego ani jednego pracownika, wszyscy jesteśmy ochotnikami – mówi. Wyjaśnia, że w muzealną działalność, wyszukiwanie eksponatów i przygotowywanie ekspozycji włącza się około 10 osób. Wszyscy zawodowo są lub byli związani z koleją.

– Ja sam, chociaż całe życie pracowałem na kolei, tymi tematami zajmuję się dopiero od kilkunastu lat – mówi Vojtěch Hermann. Pochodzi z Jabłonkowa, mieszka w Trzycznie. Po ukończeniu Średniej Szkoły Kolejowej w Szumperku pracował w Boguminie i Ostrawie. Pomysł stworzenia muzeum kolejowego zaczął, razem z kilkoma kolegami, realizować kilka lat temu. Po założeniu organizacji zaczęli zbierać eksponaty do przyszłej ekspozycji.

EKSPONATY SPRZED LAT

Muzeum posiada w swoich zbiorach oprócz wielu archiwalnych dokumentów i fotografii także eksponaty, jak stare kolejowe telefony, centrale telefoniczne i telegrafy, wyposażenie lokomotyw, a także całą kolekcję tabliczek, umieszczanych na lokomotywach. Tabliczki, wykonywane kiedyś zwykle z brązu lub mosiądzu, otrzymywała każda lokomotywa i wóz kolejowy, wychodzące z hali produkcyjnej. Na tabliczkach widniała zawsze nazwa producenta, rok i miejsce produkcji, numer seryjny, a czasem także znak firmowy. Najciekawsze są te najstarsze – producenci starali się nie tylko wykonać tabliczkę solidnie, ale pamiętali też o względach estetycznych. Najstarsze tabliczki były owalne, trójkątne lub podługne, większość firm używała ozdobnego pisma.

W zbiorach znajdziemy też ciekawe książki i instrukcje, na przykład zbiory przepisów drogowych dla pracowników stacji, maszynistów i konduktorów czy podręcznik traktujący o konserwacji torów kolejowych.



Vojtěch Hermann pokazuje pierwszą muzealną wystawę. Wśród eksponatów są również przedmioty związane z pracą górników.

Są tam też stare rozkłady kolejowe, mapy ze stacjami, bocznkami i zwrotnicami.

JEDYNE TAKIE MUZEUM

– Kiedy planowaliśmy stworzenie takiej organizacji, stwierdziliśmy, że nigdzie w kraju nie ma właściwie tego typu muzeum. Większość muzeów skupia się na prezentowaniu zabytkowych pojazdów kolejowych, ewentualnie organizowaniu przejazdów. Tylko niektóre mniejsze placówki mają zbiory dotyczące regionalnej sieci kolejowej. My postanowiliśmy skupić się na przedstawieniu historii kolei za pomocą dokumentów i artefaktów – wyjaśnia Vojtěch Hermann.

Oprócz zebranych eksponatów twórcy muzeum mogą opowiedzieć też wiele ciekawego o samej siedzibie. Miejsce, w którym znajduje się nowe muzeum, jest samo w sobie ciekawe dla pasjonatów historii kolei. Budynek stacji postawiony został w roku 1880, wpisany jest na listę zabytków.

– W tej chwili ta stacja kolejowa znana jest jako Ostrawa-Środek, pierwotnie jednak dworzec ten nazywał się Ostrawa-Witkowitz, ponieważ tutaj znajdowała się bocznicza do huty w Witkowicach. Oczywiście

dziś wszyscy znają Witkowitz jako nową stację między Hawierzowem a Ostrawą-Swinowem – opowiada dyrektor.

Na stacji Ostrawa-środek jest jeszcze jeden zabytkowy, bardzo ciekawy obiekt: budka zwrotniczego. W tej chwili stoi pusta i jest w złym stanie, chociaż jest to obiekt chroniony jako zabytek. Muzeum, wspólnie z Zarządem Dróg Kolejowych, chce znów ożywić ten niewielki budynek i ma nadzieję, że znajdą się środki na jego remont. Do budki powróci pierwotne wyposażenie i zwiedzający będą mogli zobaczyć, jak kiedyś pracował zwrotniczy.

– Mamy szczęście – tak się akurat składa, że właśnie przebiega duży remont dworca we Frydlądzie nad Ostrawicą. Likwidują tam pierwotne elektromechaniczne urządzenia bezpieczeństwa i sterowania ruchem. Umówiliśmy się już z Zarządem Dróg Kolejowych, że odsprzeda nam te urządzenia, a my zamontujemy je w budce zwrotnika – mówi dyrektor muzeum.

BĘDZIE O CAŁYM REGIONIE

Oprócz wystawy, którą otwarto wraz z nowym muzeum, wkrótce poja-

wystawach okolicznościowych nie będą ograniczać się jedynie do własnych zbiorów.

Na przykład w przyszłym roku zaprezentowana zostanie wystawa z okazji stulecia powstania linii kolejowej Sucha-Czeski Cieszyn. W planie jest też na przykład zorganizowanie jazdy po linii między kopalniami – trasie nieznanej, ponieważ nie jeżdżą po niej pociągi pasażerskie.

POSZUKUJĄ MATERIAŁÓW

Muzealne zbiory na pewno będą się nadal powiększać. Jak twierdzą twórcy muzeum, w regionie znajduje się jeszcze wiele dokumentów, fotografii, przedmiotów i innych artefaktów dokumentujących historię kolei. Wraz z rozwojem i modernizacją kolei wiele tych przedmiotów może przepaść. Często ludzie mają w domach ciekawe przedmioty, a nie wiedzą, gdzie je umieścić. Czasem rodziny kolejarzy nie zdają sobie sprawy, jakie ciekawe i cenne przedmioty lub dokumenty mają w swoim posiadaniu. Do wszystkich tych materiałów stara się dotrzeć muzeum kolejowe. Jego twórcy liczą też na to, że kiedy nowo powstałe muzeum zaistnieje w świadomości mieszkańców regionu, ludzie sami będą oddawać im ciekawe przedmioty, mogące wzbogacić zbiory. Pasjonaci skupieni wokół ostrawskiego muzeum chcą też zdigitalizować dokumenty, publikacje czy fotografie, dające cenne świadectwo o dziejach kolei w naszym regionie. Muzeum posiada swoją stronę internetową: www.zmms.cz.

ELŻBIETA PRZYCZKO+

Jak powstawała kolej górnicza

W tym roku mija 150 lat od założenia kolei górniczej w Ostrawie. Z okazji tej rocznicy nowo powstałe Muzeum Kolejowe Morawsko-Śląskie przygotowało wystawę o historii trasy kolejowej łączącej kopalnię i zakłady produkcyjne w zagłębiu karwińsko-ostrawskim oraz historii bocznic OKD.

Ostrawa w drugiej połowie XIX wieku stała się jednym najważniejszych ośrodków przemysłowych Monarchii Austro-Węgierskiej. Wraz z szybkim rozwojem koniecznością stało się wybudowanie rozległej infrastruktury transportowej i sieci połączeń kolejowych. Wystawa prezentuje historię trasy już od powstania kolei konnej. Kolej wąskotorowa o trakcji konnej była wtedy powszechnie stosowana w przemyśle w XIX i na początku XX wieku.

Pierwszą fazą budowy kopalnianej kolei była budowa trasy pomiędzy hutą w Witkowicach oraz stacją załadunkową w Ostrawie-Przywozie z odgałęzieniem do szybu Karolina, którą uruchomiono w 1856 roku. Kolej górniczą w roku 1861 odkupiła od witkowskiej huty Kolej Północna Cesarza Ferdynanda, która kontynuowała rozbudowę trasy. Kolejne przedłużenie kolei górniczej zainicjował Anselm Rothschild, który dobudował trasę do szybu Bettina w Dąbrowie. W roku 1886 całą kolej górniczą wraz ze wszystkim odgałęzieniami dokupiły Koleje Północne Cesarza Ferdynanda.

Trasa była stale rozszerzana wraz z rozwojem zagłębia ostrawsko-karwińskiego, stopniowo dobudowywano kolejne bocznicę prowadzące do kopalń, koksowni i hut.

Twórcy wystawy zebrali w muzeum liczne dokumenty, na przykład poświęcone notarialnie umowy sprzedaży kolei Rothschilda, czy ciekawe eksponaty, na przykład uniform kolejarza z czasów Monarchii Austro-Węgierskiej, drewniany lisak do kierowania ruchem pociągów i inne sprzęty potrzebne kolejarzom, także stare kolejowe legitymacje i dokumenty. Na wystawie swoje miejsce znalazły również eksponaty związane z pracą w kopalniach oraz materiały dokumentujące historię szybów. (ep)



Na wystawie zobaczymy m.in. drewniany lisak do kierowania ruchem pociągów i inne sprzęty potrzebne kolejarzom, także stare kolejowe legitymacje i dokumenty.

Zdjęcia: ELŻBIETA PRZYCZKO

IZABELA WAŁASKA PORWAŁA SIĘ NA DUŻE PRZEDSIĘWZIĘCIE – CHCE NAKRĘCIĆ TRZY FILMY

Promocja przez osobistości

Renata Drössler, Tomasz Santarius, Renata Putzlacher, Karol Cieślak, Ewa Farna, Bogdan Trojak, bracia Wałachowie czy Jerzy Buzek – to tylko niektóre z kilkunastu osób, które zobaczymy w promującym nasz region filmie. Za realizację przedsięwzięcia zabrała się Izabela Wałaska. Operatorem kamery jest Luděk Ondruška.

Jak mówi autorka projektu, wszystkie te działania to część większej kampanii, która ma wypromować Zaolzie i polską mniejszość. W Czeskim Cieszynie odbyły się już dwie edycje talk-show pod nazwą „Zaolzie potrafi” z udziałem znanych mieszkańców regionu. Niektórzy z nich wystąpią też w przygotowywanym filmie.

– Pierwotnie w planie były dwa filmy – jeden z udziałem ciekawych czy wybitnych osobistości pochodzących z naszego terenu. Drugi – dotyczący polsko-czeskich stosunków. W trakcie pracy okazało się jednak, że ciągle wychodzą na jaw nowe rzeczy. Stwierdziłam, że skoro już tutaj kręcimy film, mamy do dyspozycji operatora, to szkoda nie zrobić czegoś więcej – mówi Izabela Wałaska i wyjaśnia, że ostatecznie będzie więc jeszcze trzeci film – opowiadający ogólnie o Zaolziu.

Jak wybierano bohaterów do filmu o osobistościach?

– Osobistości pojawiające się w filmie niekoniecznie musiały osiągnąć duży sukces, ale musiały być kimś, kto w jakiś sposób potrafi zacieka-

nie tylko garstkę widzów. W filmie pojawią się też młodzi ludzie – Ewa Farna, Maciej Cymorek czy Noemi Bocek. Oni z racji wieku nie mają jeszcze takich osiągnięć, jak starsze pokolenie, ale są ciekawymi osobami pochodzącymi z naszego terenu, które mają potencjał przyciągnąć uwagę nastolatków, zarówno czeskich, jak i polskich. To właśnie oni mają pokazać, że polskość na Zaolziu ma przyszłość także wśród młodego pokolenia.

– Pomysł jest bardzo dobry, zarówno film, jak i cały projekt „Zaolzie potrafi”. Chylę czoła przed autorką tego przedsięwzięcia, która odwała kawał dobrej roboty. Projekt jest naprawdę potrzebny, żeby dowiedziało się o nas zarówno czeskie, jak i polskie społeczeństwo – mówi Mariusz Wałach, który wraz z braćmi Adamem i Waldemarem wziął udział w zdjęciach do filmu o osobistościach naszego terenu. – Wystrzegajmy się jednak promowania Zaolzia jako takiego, które jest przecież sztucznie powstałym tworem. Należałoby bardziej podkreślać ten historyczny



Izabela Wałaska z Bogdanem Trojakiem w czasie kręcenia filmu o osobistościach Zaolzia.

kontekst, to, że jesteśmy częścią całego Śląska Cieszyńskiego – zaznacza.

Osobistości z filmu Wałaskiej mówią nie tylko o sobie i swoich sukcesach, ale też o tym, kim się czują, jaki

stosunek mają do gwary, do języka polskiego, czym jest dla nich Zaolzie, o stosunkach polsko-czeskich, o drodze do sukcesu, a nawet o religii. Wszystkie filmy będą dwujęzyczne, większość materiału kręconą jest po polsku, jednak na ekranie pojawią się czeskie napisy. W przypadku, gdyby któryś z rozmówców mówił gwarą, pojawią się napisy po czesku i po polsku.

Z czego sfinansowany zostanie cały projekt? Jak mówi Wałaska, wprawdzie nie dostała w tym roku obiecanej pomocy, ale nie zrezygnowała z pomysłu i zbiera pieniądze na koncie otwartym (transparntni účet). Każdy, kto chce wspomóc realizację filmów, może wpłacić dowolną sumę na konto: 2500433688/2010. Do tej pory uzbierało się około 60 tysięcy koron, koszty projektu są jednak dużo większe. – Chciałabym zwrócić się do czytelników z prośbą o wsparcie tego projektu: wystarczy nawet symboliczna suma 100 koron. W tej chwili większość darczyńców to osoby spoza Śląska Cieszyńskiego. Na dziś większość osób, które wsparły projekt finansowo, to moi klienci,

studenci z Pragi, którzy współpracują ze mną od lat. Zdaję sobie doskonale sprawę z tego, że jeżeli ktoś nie zna mnie osobiście, to trudno zaufać mojemu projektowi i wysłać choćby drobną sumę na przeznaczone na niego konto – mówi Wałaska.

Pierwszy film będziemy mogli zobaczyć jesienią przyszłego roku. Pojawi się na Youtube, wyświetlany będzie w kinach w naszym regionie i być może w Teatrze Cieszyńskim.

Izabela Wałaska chce także podjąć rozmowy z polską i czeską telewizją, by zakupiły któryś z filmów. Jak mówi, największe możliwości dotarcia do dużej grupy ludzi, zarówno w Czechach, jak i w Polsce, daje serwis internetowy Youtube. Jeśli dobrze wypromuje się film, może obejrzeć go nawet kilkadziesiąt tysięcy ludzi. Do trzeciego chce nie tylko do Czechów, ale też do mieszkańców Polski. Na razie na Youtube obejrzeć można zwiastun pierwszego filmu. Wystarczy na stronie www.youtube.com wpisać: Zaolzie potrafi – osobistości Zaolzia. Więcej informacji o filmie znajduje się na stronie www.zaolziepotrafi.cz.

ELŻBIETA PRZYCZKO



Jedną z osobistości promujących w filmie nasz region jest Renata Drössler.

Coś dla uczniów i dla absolwentów

Polska podstawówka w Karwinie-Frysztacie przygotowuje się na wielki dzień. 16 listopada chce zorganizować dwie imprezy – pierwszy w historii placówki zjazd absolwentów karwińskich polskich szkół podstawowych oraz dzień otwarty dla rodziców i dziadków uczniów. Jak tłumaczy dyrektor szkoły, Tomasz Śmiłowski, chodzi o dwie osobne imprezy, odbywające się tego samego dnia, obie mają jednak ze sobą wiele wspólnego.

– Dni otwarte organizujemy co pięć lat, żeby zaprosić rodziców, babcię i dziadków naszych uczniów. Chcemy pokazać im, w jakich warunkach uczą się dzieci, jakie mają pomoce naukowe, jak wyglądają klasy, co udało nam się osiągnąć. Uważam, że nasi uczniowie razem z nauczycielami robią bardzo dużo – wyjaśnia dyrektor. – Zjazd absolwentów organizuje-



Polska Szkoła Podstawowa w Karwinie-Frysztacie zaprasza na dni otwarte oraz zjazd absolwentów.

my po raz pierwszy. Wzorowaliśmy się na przykład na podstawówkach w Czeskim Cieszynie czy Trzynie, które robią to regularnie – dodaje.

Pierwsza z imprez rozpocznie się

rano. Między 9.00 a 12.00 wszyscy zainteresowani będą mogli zajrzeć do budynku szkolnego. Będą mogli obejrzeć go wzdłuż i wszerz – oprócz zwiedzania szkoły przygotowane zo-

staną również prezentacje uczniów – będzie m.in. kawiarenka literacka, muzyka i śpiew, recytacje czy ciekawe scenki. Można będzie obejrzeć szkolne gazetki, kroniki, spróbować rozwiązać testy SCIO, które piszą uczniowie klas 5. i 9., a także na przykład zobaczyć pokaz nowoczesnych pomocy naukowych czy zaprojektować logo szkoły. Nauczyciele i uczniowie już od kilku tygodni spotykają się po lekcjach, żeby przygotować swoje prezentacje.

Absolwenci spotkają się natomiast po południu w pobliskim Domu Przyjaźni, choć chętni będą mogli wieczorem zwiedzić budynek szkoły. W programie wystąpią uczniowie oraz absolwenci.

– Na spotkanie zapraszamy absolwentów z lat 1930-1980, ale także byłych nauczycieli i sympatyków szkoły. Nie możemy zaprosić

wszystkich roczników, ponieważ sala pomieści 400 osób, a jest ogromne zainteresowanie i wszyscy by się nie zmieścili. Organizujemy ten zjazd na próbę, jeśli się sprawdzi, na pewno przygotujemy następne spotkania, na które zaprosimy też młodsze roczniki – wyjaśnia Tomasz Śmiłowski. Jak dodaje, sprzedano już 300 biletów. Z przyczyn organizacyjnych warunkiem udziału w zjeździe jest wcześniejsze wykupienie biletu. Ostatnie 50 biletów za 200 koron (w cenie jest kolacja) można rezerwować i kupować u sekretariacie szkoły.

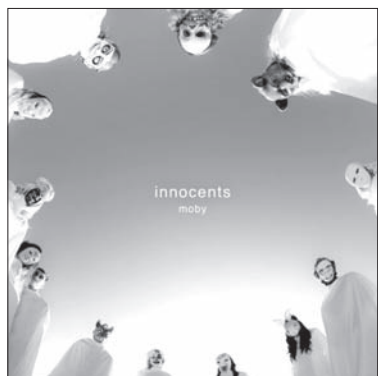
Na zjazd mogą jednak przyjechać nie tylko absolwenci frysztackiej podstawówki, ale też polskiej szkoły, która istniała do 2003 roku w Nowym Mieście. Być może w przyszłości odbędzie się zjazd absolwentów wszystkich polskich szkół istniejących kiedyś w Karwinie. (ep)

POP ART

148

Przełom października i listopada to dla Pop Artu urodzajna gleba. Z ostatnich zbiorów wybrałem najnowszą płytę artysty ukrywającego się pod pseudonimem Moby, z filmowej sekcji obraz „Grawitacja” z Sandrą Bullock i Georgem Clooney w rolach głównych. Dodam, że Moby nagrał jedną ze swoich najlepszych płyt w karierze.

MUZYCZNA RECENZJA



MOBY INNOCENTS (2013)

Mocniej zadrzały serca miłośników elektronicznej fuzji, miłośników mocnego rosołu z najprawdziwszych, niepodrabianych beatów. Cieszyłem się na nową płytę tego artysty równie gorąco, jak na niedzielne obiady u babci. Moby od początku swojej kariery utrzymuje równy poziom, nigdy nie zszedł na psy, czego nie można powiedzieć o niektórych jego rówieśnikach z branży. Jedenaście w karierze płyta przerosła jednak najśmielsze oczekiwania. Kandydat do mojej prywatnej listy najlepszych albumów 2013 roku murowany.

Moby tym razem w większym niż zwykle stopniu otoczył się w studio

gośćmi z różnych branż muzycznych. Znakomicie wypadł w tej konfrontacji Mark Lanegan, który użył swojego barytonu w melancholijnym utworze „The Lonely Night”. Dobrze spisali się też pozostali zaproszeni biesiadnicy – Wayne Coyne (The Flaming Lips), kanadyjska wokalistka Cold Specks, Damien Jurado, czy Skylar Grey.

Album rozpoczyna się imponująco – od instrumentalnej uwertury „Everything That Rises”, która spokojnie mogłaby znaleźć się na którejś z płyt klasyków art rocka – grupy King Crimson. Wybrany na singla „A Case For Shame” to już typowy Moby. Utwór utrzymany w konwencji trip hopu z udaną partią wokálną Cold Specks reprezentuje bardziej radiowy wizerunek „Innocents”. Przystępny dla wszystkich, ale nie pretensjonalny. Przykładem jest „Almost Home” z gościnnym występem indie-folkowego Damiena Jurado. To ponad sześć minut kojącej nerwy muzyki, z refrenem, który można łatwo pomylić z tybetańską mantrą. Tak głęboko zanurza się bowiem w podświadomość. Mocną stroną albumu są jednak także pełne zadumy, instrumentalne pejzaże. Fortepianowy wstęp „Going Wrong” przeradza się w symfoniczną bajkę, z pięknym centralnym motywem na bardzo długo pozostającym w pamięci. Fajny motyw, ale znów z innej półki, reprezentuje gospelowy standard „The Perfect Life”, który swoją pozytywną energią mógłby obdzielić połowę izby poselskiej parlamentu RC. Moby wdaje się też w eksperymenty. Chyba sprawdza, ile jego fani jeszcze strawią, a co już przekracza granice. Ostatni utwór na płycie – „The Dogs” – to dziewięć minut posępnej krzątaniny. Ale trzeba przyznać, porównując.

FILMOWA RECENZJA

GRAWITACJA (USA, W. Brytania 2013)

Trudno nie przyznać odwagi reżyserowi Alfonso Cuaronowi. Postawił na wizualną jazdę w kosmos, z garstką aktorów i gigantycznym budżetem. Inna sprawa, że oprócz fenomenalnej warstwy wizualnej, film nie wnosi do gatunku science fiction nic nowego. Zachwyceni krytycy filmowi piszą o „najlepszym filmie XXI wieku”, „ucucie wzrokowej” i pokazie geniuszu Alfonso Cuarona. Dla mnie największym odkryciem „Grawitacji” jest Sandra Bullock w roli dr Ryan



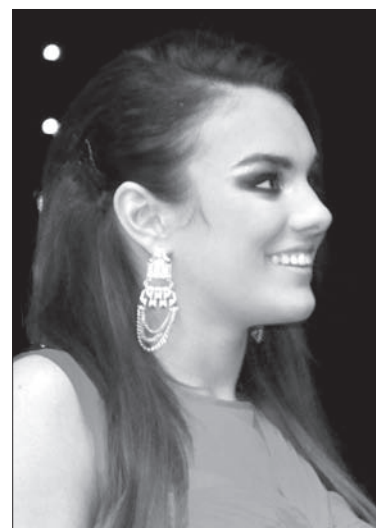
Stone. Bullock wyzwoliła się z szuflady komediowych bohaterek i daje prawdziwy pokaz mistrzowskiego aktorstwa. Awaria promu kosmicznego staje się dla reżysera filmu pretekstem do psychologicznej analizy zachowania człowieka w warunkach ekstremalnych.

Tyle tylko, że w połowie film zaczyna nudzić. Dyskomfort kinowego fotela potęgują sprawdzone chwytły w rodzaju niezmiennego od dwudziestu lat uśmiechu Georga Clooney (w roli doświadczonego kosmonauty Matta Kowalskiego) i przewidywalnych zwrotów akcji. Jako wielbiciel twórczości Stanley’a Kubricka nie mogę oprzeć się wrażeniu, że wszystko, co w gatunku sci-fi zostało powiedziane na ekranie filmowym, pojawiło się już 45 lat temu w genialnej „Odysei Kosmicznej 2001”. W „Grawitacji” mamy zatrzęsienie artystycznych obrazów kosmosu, ale brakuje wyrafinowania akcji i pytań, na które szukają odpowiedzi miłośnicy twórczości Arthura C. Clarke’a czy Stanisława Lema. Jedno odkrycie jest jednak bezcenne. Współczułem Sandrze Bullock, bo nie przypuszczałem, że w promach kosmicznych Made In Pekin guziki przyrządów oznaczone są wyłącznie chińskimi znakami.

CO SZEPTANE

* To już przesada. Zespół **Metallica** zagra w grudniu na... Antarktydzie. Sponsorem koncertu legendy thrash metalu jest koncern Coca Cola, który widocznie chce przebić się także na skuty lodem rynek tej malowniczej wyspy. O planowanym występie na najmroźniejszym kontynencie zwierył się słuchaczom jednej ze stacji radiowych perkusista Lars Ulrich. – W grudniu czeka nas ciekawa wyprawa. Przełamiemy kolejne bariery – stwierdził. Ekologowie obawiają się najgorszego. Niewykluczone bo-

wiem, że muzycy dołożą swoich pięć groszy do procesu globalnego ocieplania planety.



Fot. MAREK SANTARIUS

* **Ewa Farna** w wywiadzie dla newserialifestyle.pl opowiedziała o nowej płycie „W(I)нна”. Piosenkarka zdradziła, iż po raz pierwszy jest współautorką tekstów utworów. – Mam dwadzieścia lat. Po raz pierwszy próbowałam swoich sił. Trochę się bałam. Cieszę się, że jest takie moje dziecko na świecie. Zobaczymy, jak ludzie będą reagować na to – powiedziała Ewa. – Pisząc teksty siedziałam ze słownikiem, nie mam bogatego słownictwa – dodała nasza piękna i utalentowana ambasadorka Zaolzia. * Jak podają oficjalne strony internetowe australijskiego pieśniarza Nicka Cave’a, w grudniu doczekamy się płyty koncertowej grupy **Nick Cave and the Bad Seeds**. Album nosi tytuł „Live From KCRW” i został zarejestrowany 18 kwietnia podczas sesji w Apogee Studio w Los Angeles, w przerwie pomiędzy dwoma występami na festiwalu Coachella. Na płycie oprócz klasycznych kawałków z dyskografii Nicka znajdują się też cztery kompozycje z ostatniego, bardzo udanego wydawnictwa „Push the Sky Away”.

* Aż trudno w to uwierzyć, ale **Urszula Dudziak** obchodziła 22 października 70. urodziny. Znana na całym świecie artystka ma na swoim koncie ponad dwadzieścia albumów. – Nadal czuję się młodo i w ogóle nie myślę o upływającym czasie – powiedziała artystka w wywiadzie dla „Onet.pl”. Przypomnijmy, Urszula Dudziak w swojej karierze współpracowała z wieloma wybitnymi muzykami. Lista robi wrażenie: Bobby McFerrin, Herbie Hancock, Wynton i Branford Marsalis, Gil Evans, Sting, Krzysztof Komeda, Lester Bowie i Michał Urbaniak.

* Polska Agencja Prasowa za pośrednictwem swoich zaprzyjaźnionych agencji światowych podała drugoczącą, wręcz niewiarygodną informację. Otóż **Adele**, która zdawała ostatnio egzamin na prawo jazdy, nie została rozpoznana przez instruktora, nawet wtedy, gdy nuciła sobie swoje najbardziej znane przeboje. Instruktor nie kojarzył ani przeboju numer jeden „Someone Like You”, ani nawet nagrodzonego Oscarem bondowskiego tematu „Skyfall”. Jak podkreślają brytyjscy dziennikarze, nieznajomość jej piosenek przez instruktora wyszła Adele na dobre. Nauczyciel jazdy nie traktował jej wyjątkowo i był wobec niej tak samo surowy, jak wobec innych początkujących kierowców. Podejście się opłaciło. Adele zdała egzamin na prawo jazdy śpiewając, o czym poinformowała wielbiciele za pośrednictwem Twittera – dodaje PAP.

* Reżyser **Quentin Tarantino** znalazł nową muzę. Aktorka Uma Thurman to już przeszłość, obecnie muzą Tarantino jest podobno piosenkarka Christina Aguilera. Reżyser robi, co może, by nawiązać z nią współpracę. – Nieustannie atakuje ją mailami i scenariuszami do filmów, dzwoni do niej i nawet pisze listy – zdradził dziennikarzom informator magazynu „Heat”. Aguilera na razie nie reaguje na zaloty mistrza kina. – Nie chce go urazić i jak najbardziej jest otwarta na propozycje aktorskie. Obawia się jednak, że po prostu się w niej zadurzył i że może zrobić się nieprzyjemnie – dodał informator. Na dużym ekranie wokalistka pojawiła się w filmie „Burleska”. Dorobek amerykańskiej wokalistki popowej zamyka album „Lotus” z listopada ubiegłego roku. Ostatnio Aguilera nagrała piosenkę „We Remain” do filmu „Igrzyska śmierci: W pierścieniu ognia”.

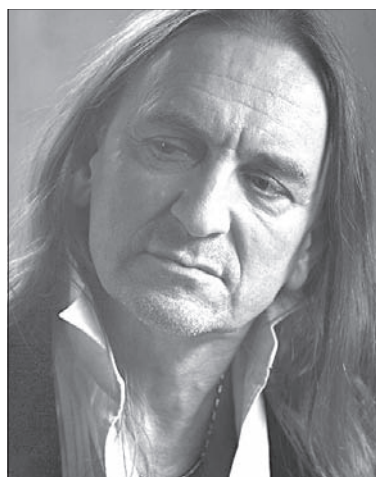
POLSKIE GRZYBOBRANIE



* **Czesław Mozil** opublikował na swoim Facebooku oficjalne oświadczenie na temat koncertu, który od-

był się w Rzeszowie 2 marca tego roku. Mozil przyznał, że w trakcie występu był pijany. – 2 Marca 2013 wyszedłem na scenę mocno pijany w klubie Wytwórnia. Jest mi wstyd i mam nadzieję, że się to nigdy więcej nie powtórzy. Przepraszam wszystkich, którzy byli świadkami tego widowiska – napisał Mozil w oficjalnym oświadczeniu. Kilka utworów z rzeszowskiego koncertu tarfiło na wydaną w tych dniach płytę koncertową „Grać, nie srać”. Mozil jest zresztą nie jedynym rockowym bardem, któremu udało się pojawić na scenie w stanie wskazującym. Swego czasu głośno było na temat problemów alkoholowych lidera Lady Pank, Janusza Panasewicza. Nie od dziś wiadomo też, że ekstraklasę w picu od wielu, wielu lat rozgrywiają dużo większe sławy muzyki – Rolling Stones, Oasis, z młodszych chociażby idol nastolatki i fryzjerów – Justin Bieber.

* **Marek Piekarczyk**, wokalista kultowego zespołu heavy metalo-



wego TSA, zdradził, iż przymierza się do otwarcia restauracji tylko dla kobiet. Gotowanie i kobiety to dwie największe pasje muzyka (kolejność dowolna). – Lubię karmić kobiety – wyznał Piekarczyk. – Często namawiano mnie, abym poprowadził restaurację – dodał. I choć jeszcze nie zdecydował się na poprowadzenie własnego biznesu, ma wizję tego, jak jego restauracja miałaby wyglą-

dać. – Wstęp do niej miałyby tylko kobiety. Każda potrawa niewielka, inaczej podana. Każda opatrzona komentarzem: ta potrawa pobudza myślenie, ta pobudza wrażliwość, a ta zwiększa chuć, bo jest z afrodyzjakiem.

* A teraz gratka dla fanów polskiego hip-hopu, którym zafascynowany jest nawet czeski bard Jarek Nohavica. Do sprzedaży trafiła limitowana edycja płyty winylowej „Jestem Bogiem” formacji **Paktofonika**. Wydany na przezroczystej płycie winylowej maxisingiel „Jestem Bogiem” ukazał się w limitowanym nakładzie 1000 sztuk. Każda z płyt jest ręcznie numerowana. Obok singlowej wersji utworu „Jestem Bogiem”, na płytę trafiły również remiksy utworu autorstwa DJ-a Haema raz ścieżki, które nie zostały dotychczas wydane na płycie CD.

* Piosenkarka **Edyta Bartosiewicz** wróciła do kariery w dobrym stylu. Nowy album „Renovatio” zadebiutował na pierwszym miejscu OLiS.



Zdjęcia: ARC

„Renovatio” to pierwszy album studyjny artystki od ponad piętnastu lat. Fani Edyty Bartosiewicz już nawet zwątpili, że ich ulubienica w ogóle wróci jeszcze do śpiewania. A jednak. Dołączamy brawa za odwagę.

Rubrykę przygotował:
JANUSZ BITTMAR

SOBOTA 26 października

📺 TVP 1

6.00 Moda na sukces (s.) **6.25** Cudowne miejsca - Wielkie Sanktuaria Polski **6.55** Pełnosprawni **7.15** Las bliżej nas - Wypoczynek w lesie i życie na łonie natury **7.30** Rok w ogrodzie **8.00** Naszaarmia.pl **8.30** Magazyn Ligi Mistrzów **8.55** Dora poznaje świat - Dora na Dzikim Zachodzie **9.25** Pingwiny z Madagaskaru - Ni wydra, ni... **10.00** iCarly (s.) **10.35** Jak to działa - program popularnonaukowy **11.05** Szlakiem gwiazd - Rafał Królikowski **11.25** Nie ma jak Polska - Kujawsko - Pomorskie dla małych i dużych **11.55** Weekendowy magazyn filmowy **12.25** Program rozrywkowy **13.00** Blondynka (s.) **13.55** Zwierzęta świata - Enklawy dzikiej przyrody **14.35** Okrasa łamie przepisy **15.10** Alvin i wiewiórki 2 **17.00** Teleexpress **17.30** Ojciec Mateusz (s.) **18.25** Sąsiad na widelcu **19.10** Smerfy w Jedyńce **19.30** Wiadomości **20.05** GOL T-Mobile Ekstraklasa **20.09** MŚ w rajdach samochodowych - Rajd Hiszpanii **20.25** Komisarz Alex (s.) **21.25** Hit na sobotę - Strażnik **23.30** Podnoszenie ciężarów: Mistrzostwa Świata we Wrocławiu - kat. do 94 kg mężczyzn.

📺 TVP 2

5.45 Tygrysy Europy **6.50** Poezja łączy ludzi - wiersz Osipa Mandelsztama **7.00** M jak miłość (s.) **8.00** Pytanie na śniadanie **10.55** Sztuka życia **11.20** Barwy szczęścia (s.) **13.05** Kabaret Ani Mru Mru - Urodzinowy strzał w dychę **14.00** Familiada (teleturniej) **14.40** Rodzinka.pl (s.) **15.40** Boscy w sieci (s.) **15.45** Słowo na niedzielę **15.55** Czas honoru **16.55** Dzięki Bogu już weekend **18.00** Panorama **19.05** Postaw na milion **20.05** The Voice of Poland - Bitwa **22.00** Kill Bill 2.

📺 TV KATOWICE

7.00 Raport z Polski **7.30** Echa dnia **8.00** Przystanek Ziemia **8.30** Agro-Szansa **9.00** Elementarz mam **9.30** Śladami Podlasian - Floryda **10.15** Czas na jazdę **10.45** Gramy dla Was **11.00** Wstęp wolny - z kulturą **11.30** Piękniejsza Polska **11.55** Nożem i widelcem **12.15** 60 lat razem **12.30** Akademia.pl **13.00** Zgłębić tajemnice raka - Cyberknife **14.45** Eurośąsiedzi **15.00** Stanisław Hadyna, rok czterdziesty, rok pierwszy **15.36** Made in Silesia - Krem Nivea **16.00** Reportaż z regionu - Wybacz, że tak rzadko przyjeżdżam **16.30** Magazyn Aktywni 60+ **17.00** Wstęp wolny - z kulturą **17.30** Dej pozor **18.00** Rączka gotuje **18.30** Aktualności **19.00** Telekurier extra **19.30** Polska samorządna **20.25** Made in Silesia - Krem Nivea **20.40** Naukowy Biznes **21.00** Kultowe rozmowy **22.00** Aktualności Wieczorne **23.05** Zgłębić tajemnice raka - Cyberknife **23.35** Etniczne klimaty - Jeszcze w Polsce są Grecy.

📺 POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News **7.45** Jeźdźcy smoków **8.15** Prosiaczek i przyjaciele **9.55** Ewa gotuje **10.30** Grand Prix Indii **11.30** Jaś Fasola **12.45** Must be the music - tylko muzyka 6 **14.45** To nie koniec świata! **15.45** 2XL **16.45** Ślubna gorączka **17.45** Fat Killers - zabójcy tłuszczu **18.50** Wydarzenia **19.30** Świat według Kiepskich (s.) **20.05** Biblia (s.) **0.15** Droga bez powrotu III - Zostawieni na śmierć (horror USA).

📺 TVC 1

6.00 Zauroczenie (s.) **7.00** Kamera na szlaku **7.30** Gorzko! (film) **8.30** Trzy królowny tancerki (bajka) **9.20** Śmierć w raju (s.) **10.15** Żyjesz tylko 2x **10.45** Najlepsze faux pas **12.00** Południowe wiadomości **12.25** Hobby naszych

czasów **12.50** Spotrzeżenia z zagranicy **13.00** Wiadomości **13.05** Korona z brązu (bajka) **14.05** O zaczarowanej królownie (bajka) **14.50** Swaty hrabiny Gladioli (film) **16.05** Jak się zranić na służbie (film) **17.30** List do Ciebie **18.25** Chłopaki w akcji **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.00** Dyskusja zwycięzców **21.30** Cuda natury **22.45** Afera Thomasa Crowna (film) **0.35** Maneż Bolka Polívky.

📺 TVC 2

6.00 Teleranek **6.10** Andy i przygody w naturze **6.40** Pszczółka Maja (s. anim.) **7.00** Mikołajek (s. anim.) **7.15** Show Garfielda (s. anim.) **7.30** Studio Kolega **9.00** Nasza wieś **9.30** Wędrówki w poszukiwaniu muzyki **9.55** Karel Valdauf **10.20** Folklorika **10.50** Tysiąc lat czeskiego myślistwa **11.20** GEN: Otto Wichterle **11.35** Pojedynek przywódców **12.25** Generał Patton **13.20** Obcy są nasi **13.45** Kraje kadzidłowego szlaku **14.05** Królestwo natury **14.40** Świat cudów **15.05** Derren Brown: Magia i manipulacje **15.30** Titanic: Krew i stal **16.20** Dom czyli Dokąd prowadzi nasza droga **17.20** Cudowna planeta **18.15** Piękne straty **18.55** Siły pierwotne (s.) **19.40** Jak podróżował Franz Kafka **20.00** Mity i fakty historii **21.05** Wysokie Tatry **22.00** Millenium: Dziewczyna, która igrała z ogniem (film).

📺 NOVA

5.45 Tom & Jerry (s. anim.) **6.10** Batman: Odważny bohater (s. anim.) **6.35** Bakugan (s. anim.) **7.05** Pingwiny z Madagaskaru **7.35** Król złodziei (bajka) **8.45** Mali wojownicy (film) **10.45** Przyprawy **11.45** Dzwoni do TV Nova **12.20** Naga pasterka (film) **13.55** Zamienimy się żonami **15.25** Miss Agent (film) **17.40** Poradnik domowy **18.50** Przysmaki Babicy **19.30** Wiadomości **20.20** Mission Impossible: Ghost Protocol (film) **22.45** Pozdrowienia z Paryża (film) **0.25** Zdobycz (film).

📺 PRIMA

6.00 Wiadomości **6.55** Chima **7.25** Mr Manny (s.) **7.55** Największe bitwy II wojny światowej **8.30** Salon samochodowy **9.45** Columbo (s.) **11.50** Czechy i Słowacja mają talent **13.50** Dwa oblicza śmierci (film) **15.50** Morderstwa w Midsomer (s.) **18.00** Wybrańcy **18.55** Wiadomości **19.40** Wiadomości z willi **19.55** VIP wiadomości **20.15** Czechy gotują z Pohlreichem na żywo **21.40** Quantum of Solace (film) **23.55** Droga bez powrotu II (film) **1.50** Morderstwa w Midsomer.

NIEDZIELA 27 października

📺 TVP 1

6.05 Moda na sukces (s.) **6.30** Drugie życie **7.00** Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Krakowie-Łagiewnikach **8.00** Tydzień **8.25** Domisie - Domisiowe wykrety **8.55** Ziarno **9.30** Popietuszko: Wolność jest w nas **10.25** Sąsiad na widelcu **11.10** Biegajmy razem **11.50** Między ziemią a niebem **12.00** Anioł Pański **12.10** Między ziemią a niebem **12.50** Podnoszenie ciężarów: Mistrzostwa Świata we Wrocławiu - kat. do 105 kg mężczyzn **15.20** Fantastyczny Pan Lis **17.00** Teleexpress **17.30** Komisarz Alex (s.) **18.20** Jaka to melodia? (teleturniej) **19.00** Walt Disney w Jedyńce **19.30** Wiadomości **20.05** MŚ w rajdach samochodowych - Rajd Hiszpanii **20.20** Blondynka (s.) **21.20** Zakochana Jedynka - Randki w ciemno **23.10** Mój Nikifor **1.00** Homeland (s.).

📺 TVP 2

5.55 Bliskie i groźne spotkania Steve’a **6.30** Ostoja **7.05** Poezja łączy ludzi - „Mały Penczo” **7.15** M jak miłość (s.) **8.10** Barwy szczęścia (s.) **9.15** Kultu-

PROGRAM TV

ra, głępcze **9.50** Rodzinne oglądanie - Prawo natury - W wodnym świecie **10.55** Wojciech Cejrowski - boso przez świat - Wyspy szczęśliwe **11.30** Makłowicz w podróży - Niemcy - Bawaria **12.10** Gwiazdy w południe - Appaloosa **14.00** Familiada (teleturniej) **14.40** The Voice of Poland - Bitwa **16.20** Na dobre i na złe (s.) **17.20** Show z humorem. I kto to mówi? (7) **18.00** Panorama **18.55** Dzięki Bogu już weekend **20.05** XIX Festiwal Kabaretu w Koszalinie 2013 **21.10** Czas honoru **22.10** Show z humorem - I kto to mówi? **22.45** Kocham Kino - magazyn filmowy Grażyny Torbickiej **23.20** WOK - Wszystko o Kulturze.

📺 TV KATOWICE

7.00 Reportaż **7.35** Szlakiem gwiazd - Daniel Olbrychski **8.00** Śladami Jana Pawła II - Papież duchowej przemiany **8.35** Lekcja dobrych manier **8.55** Ogródek bez ogródek **9.25** Nożem i widelcem **9.45** 60 lat razem - Wiadomości **10.00** Rączka gotuje **10.25** Dotknięcie historii - Muzeum Powstań Śląskich w Świętochłowicach **11.00** Śladami Podlasian - Floryda **11.30** Piękniejsza Polska **12.00** Głos Regionów **13.00** AgroSzansa **13.35** Dzieje Polaków: Obywatel Warszawy - Starzyński **15.00** Gwarowy koncert życzeń **16.00** Młodzież kontra **17.00** Rusz się człowieku **17.30** Kawiarnia naukowa **18.00** Sacrum profanum **18.30** Aktualności **19.00** Podwodna Polska - Współcześni poszukiwacze skarbów **19.30** Szlakiem gwiazd - Jarosław Boberek **20.25** Powroty **21.00** Telekurier extra **22.00** Aktualności Wieczorne **23.05** Kultowe rozmowy **23.35** Archiwum Zbrodni - Psychoza.

📺 POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News **7.45** Scooby-Doo i Brygada Detektywów **9.45** Jeźdźcy smoków **10.15** Studio F1 **10.30** Grand Prix Indii **12.30** Tylko taniec - Got to Dance 4 **14.15** Kevin sam w domu - po raz czwarty **16.15** Top chef **17.45** Nasz nowy dom **18.50** Wydarzenia **19.30** Państwo w państwie **20.00** Must be the music - tylko muzyka 6 **22.00** To nie koniec świata! **23.00** Kości 8 (s.) **0.00** Podstępna gra (film USA).

📺 TVC 1

6.00 Ciekawostki z regionów **6.30** Hobby naszych czasów **7.00** Zauroczenie (s.) **7.50** Swaty hrabiny Gladioli (film) **9.00** Łopatologicznie **10.00** Kamera na szlaku **10.30** Obiektyw **11.05** Życie na zamku (s.) **12.00** Pytania Václava Moravca **13.00** Wiadomości **13.05** Pytania Václava Moravca **14.00** Bajka **15.20** Burzliwe wino (film) **17.30** Restauracja pod Drugą Szansą **18.25** Zielnik **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.00** Czeskie stulecie **21.20** 168 godzin **21.50** Psikus (film) **23.15** Czas przyptywu (film).

📺 TVC 2

6.00 Teleranek **6.10** Andy i przygody w naturze **6.40** Pszczółka Maja (s. anim.) **7.00** Mikołajek (s. anim.) **7.15** Show Garfielda (s. anim.) **7.30** Studio Kolega **9.00** Czechosłowacki tygodnik filmowy **9.15** Poszukiwania czasu utraconego **9.35** Największe operacje II wojny światowej **10.35** Twierdże: Ołomuniec **10.55** Nie poddawaj się **11.20** Obronca **11.50** Chcesz mnie? **12.25** Paryż **13.25** Kamera w podróży **14.15** Słowo na niedzielę **14.20** Magazyn chrześcijański **14.45** Przez ucho igielne **15.15** Historie, jakich świat nie widział **15.40** Ptaszki **16.10** Odkrywanie planety Ocean **17.00** Cel podróży: Nurkowanie **17.50** Emocje a my **18.15** Na pływalni z G. Ohlssonem **18.55** Siły pierwotne (s.) **19.40** Kraje kadzidłowego szlaku **20.00** Dom czyli Dokąd prowadzi nasza droga **21.05**

Największe życzenie **22.30** Rewolwer Python 357 (film).

📺 NOVA

6.00 Czarodziejka Tara **6.25** Dinofroz (s. anim.) **6.55** Bakugan **7.25** Hannah Monatana **8.20** Jak wytresować smoki (s. anim.) **8.45** Weekend **9.30** Jaś Fasola **10.00** Grand Prix Indii **12.35** Zitra to roztočime, drahoušku! (film) **14.35** Pamiętnik (film) **17.00** Bach! **17.45** Noc na Karlsztejnje (film) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Lekarze z Początków (s.) **21.35** Ułamki **22.10** Urowadzona (film) **0.00** Zitra to roztočime, drahoušku!

📺 PRIMA

6.05 Wiadomości **7.10** Chima **7.40** Mr. Manny (s.) **8.10** Tajemnice wojny **9.20** Prima Świat **9.55** Sekundy do morderstwa (s.) **11.00** Partia **11.55** Poradnik domowy **13.25** Jesteś tym, co jesz **14.35** Wiadomość z Wietnamu (film) **16.35** Morderstwa w Midsomer (s.) **18.55** Wiadomości **19.40** Wiadomości z willi **19.55** VIP wiadomości **20.15** Czechy i Słowacja mają talent **23.05** Wybrańcy **0.10** Incredible Hulk (film).

PONIEDZIAŁEK 28 października

📺 TVP 1

5.30 Naszaarmia.pl **8.00** Wiadomości **8.10** Polityka przy kawie **8.55** Ojciec Mateusz (s.) **9.50** W cieniu dinozaurów **11.00** Świat się kręci **12.00** Wiadomości **12.10** Agrobiznes **12.25** Klimaty i smaki **12.45** Natura w Jedyńce: Osobliwości mórz i oceanów - Puerto Galera **13.50** Jaka to melodia? (teleturniej) **14.25** Moda na sukces (s.) **15.00** Wiadomości **15.15** Okrasa łamie przepisy **15.45** Bonanza (s.) **16.40** Polska non stop - mag. reporterów **17.00** Teleexpress **17.25** Jaka to melodia? (teleturniej) **17.55** Klan (s.) **18.30** Świat się kręci **19.15** Przepis dnia (s.) **19.30** Wiadomości **20.05** MŚ w rajdach samochodowych - Rajd Hiszpanii **20.25** Teatr Telewizji - Bezdech **21.55** Homeland **22.55** Oglądaj z Andrzejem Fidykiem - Mroczny handel częściami ciała **0.00** Glina (s.).

📺 TVP 2

6.00 Faceci do wzięcia **6.35** Coś dla Ciebie **7.05** M jak miłość (s.) **8.00** Pytanie na śniadanie **10.35** Barwy szczęścia (s.) **11.10** Na dobre i na złe (s.) **12.15** Makłowicz w podróży - Indie **12.45** Wojciech Cejrowski - boso przez świat **13.20** Szkoła życia (s.) **14.10** Prawo natury - W wodnym świecie **15.05** Rodzinka.pl (s.) **15.45** Panorama Kraj **16.05** Boscy w sieci (s.) **16.15** Rodzinka.pl (s.) **17.15** Szkoła życia **18.00** Panorama **18.50** Jeden z dziesięciu **19.30** Barwy szczęścia (s.) **20.45** M jak miłość (s.) **21.50** Tomasz Lis na żywo **22.50** Głęboka woda **23.50** Czy świat oszalał? - Kulisy pewnej zbrodni **0.55** Instyunkt.

📺 TV KATOWICE

6.30 Młodzież kontra **7.30** Aktualności Flesz Poranne **7.40** Poranek z TVP Katowice **8.00** Co niesie dzień **8.35** Odzyskana nadzieja - Życie od nowa **8.50** Przechodzień codzienny **9.00** Eurośąsiedzi **9.20** Telenowyny **9.45** Kościół z bliska **10.20** Głos Regionów **11.45** Koncerty w TVP Warszawa - organy i ich tajemnice **12.45** Słynne miejsca Lwowa - o lwowskich cymelinach opowiada Jerzy Janicki **13.30** Rusz się człowieku **14.05** Odzyskana nadzieja - Życie od nowa **14.25** Everyday English **14.40** Ahorra espanol **15.05** Elementarz mam **15.30** Schlesien Journal **16.00** Raport z Polski **16.30** Czas na Pracę! Praca na Czasie! **17.00** Przystanek Ziemia **17.35** Forum Regionu **18.30** Aktualności **18.50** Gość Aktualności **19.00** Telekurier **20.25** Mam świetną pracę

GłosLudu **9**

20.45 Eurowiadomości **21.05** Echa dnia **22.00** Aktualności Wieczorne **22.15** Wieczorny magazyn sportowy TVP Katowice **22.35** Jestem synem ludobójcy **23.35** Everyday English **23.50** Ahorra espanol **0.10** Telekurier.

📺 POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News **8.15** Świat według Kiepskich (s.) **9.00** Malanowski i Partnerzy **10.00** Trudne sprawy 3 **11.00** Dlaczego ja? **12.00** Pamiętniki z wakacji (s.) **13.00** Czyja wina? **14.00** Pierwsza miłość (s.) **14.45** Trudne sprawy 6 **15.50** Wydarzenia **16.15** Interwencja (mag.) **16.30** Malanowski i Partnerzy 11 **17.00** Dlaczego ja? **18.00** Pierwsza miłość (s.) **18.50** Wydarzenia **19.30** Świat według Kiepskich (s.) **20.05** Czarny świt (film USA) **22.05** Cena prawdy (film USA) **0.25** Breaking Bad 3.

📺 TVC 1

6.00 Zbrodnia na poczcie **6.45** Narzeczona z najpiękniejszymi oczyma **8.05** Fany (film) **9.45** Strach ma wielkie oczy **11.00** Karetka II (s.) **12.00** Południowe wiadomości **12.05** Uroczyste spotkanie z okazji 95. rocznicy powstania państwa **13.00** O podejrziwym królu (bajka) **14.25** Przyczyna rozwoju (film) **16.05** Liczenie owiec (film) **17.25** Mała rusałka (bajka) **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.00** Wręczanie odznaczeń państwowych **21.00** Paraple 2013 **22.05** Malostranskie humoreski (film) **23.35** Tajniacy (s.) **0.30** Kalendarium.

📺 TVC 2

6.00 Piękno europejskich wybrzeży **6.05** Tysiąc lat czeskiego myślistwa **6.35** Karel Valdauf - pod jednym dachem **7.00** Samoloty myśliwskie w walce **7.45** GEN: Otto Wichterle **8.05** Świat cudów **8.30** Zaczarowane przedszkole **9.00** Prywatne muzea **9.10** Żegnaj, planeto Pluto **10.00** Hymn **11.25** Czechosłowacki tygodnik filmowy **11.40** Historia kina Masaryka **11.55** Czeskie ślady w Karpatach **12.55** Telewizyjny klub niesłyszących **13.25** Kraje kadzidłowego szlaku **13.50** Derren Brown: Magia i manipulacje **14.15** Czechosłowacja, mon amour **14.40** Historia proporca prezydenta **15.00** Modlitwa o dom **16.30** Volynští **17.25** Monachium 1938 **17.55** Kamera w podróży: Birma **18.45** Wieczorynka **18.55** Everwood (s.) **19.40** Poszukiwania czasu utraconego **20.00** Skowronki na uwięzi (film) **21.40** Cichy ból (film) **23.10** Herbata z Mussolinim (film) **1.05** Wyspy zapomnianego spokoju.

📺 NOVA

5.55 Tom & Jerry (s. anim.) **6.20** Batman: Odważny bohater (s. anim.) **6.45** Superman/Batman: Apokalipsa **8.15** Piątka na schwał (film) **9.35** Jak się Franciszek nauczył bać (film) **10.25** O niedźwiedziu Andrzeju **11.20** Flintstonowie (film) **13.00** Dziewczyna na miotle (film) **14.40** Niech żyją duchy! **16.20** Miss Agent II (film) **18.30** Ulica (s.) **19.30** Wiadomości **20.20** Ogólniak z o.o. (s.) **21.35** PanMama (s.) **22.10** Mistrzostwa powiatu (s.) **22.40** Nocne wiadomości **23.15** Following (s.) **0.00** Big Game.

📺 PRIMA

6.00 Wiadomości **6.55** Asterix podbija Amerykę (film anim.) **8.55** Babcia (film) **10.40** Wyznania zakupoholiczki (film) **13.05** Siódmego dnia wieczorem (film) **15.05** Dwóch na koniu, jeden na osle **18.00** Nakryto do stołu! **18.55** Wiadomości, wiadomości kryminalne **19.55** VIP wiadomości **20.15** Powroty do domu (s.) **21.35** Top Star magazyn **22.50** Wojna państwa Rose (film) **1.10** Zbrodnie niedoskonałe (s.).

Dyktando nie jest przeżytkiem

Autorką tegorocznego IV Wielkiego Dyktanda dla Zaolzia jest dr Danuta Krzyżyk. Jako organizatorka wielu edycji Ogólnopolskiego Dyktanda ma w tym zakresie spore doświadczenie. Na naszą prośbę zgodziła się uchylić rąbka tajemnicy odnośnie zbliżającego się konkursu, udzielając przy okazji kilku pożytecznych rad.

Co w tej chwili może Pani powiedzieć o tekście dyktanda, który przygotowuje Pani dla Zaolziaków?

Tekst będzie osadzony w realiach Zaolzia, będzie nawiązywać do postaci znanej z podań i legend Śląska Cieszyńskiego. Ortogramy w nim zawarte będą motywowane regułami zamieszczonymi w „Wielkim słowniku ortograficznym PWN” pod redakcją Edwarda Polańskiego z 2010 roku. Osoby, które przygotowują się do konkursu, mogą także skorzystać ze słowników wydanych w latach późniejszych. To ważna informacja, gdyż we wspomnianym słowniku pojawiły się istotne zmiany, między innymi włączono do niego około 1200 nowych haseł, zmieniono



Danuta Krzyżyk

zapis 1540 haseł, usunięto 364 hasła. Dodatkowo wprowadzono 23 zmiany do reguł ortograficznych.

Czego nie może zabraknąć w takim konkursowym dyktandzie, żeby nie było ani za łatwe, ani za trudne?

Dyktando konkursowe rządzi się swoimi prawami. Musi być dość trudne, by można było wyłonić zwycięzcę. Najwięcej kłopotów sprawia uczestnikom konkursów

ortograficznych zapis wyrazów motywowanych zasadą konwencjonalną, a więc pisownia wielką i małą literą, pisownia łączna, rozłączna i z łącznikiem. Trudne do zapisania są także te fragmenty, w których występujące obok siebie ortogramy motywowane są różnymi regułami, a każdy z wyrazów, nawet w izolacji, zawiera jakąś pułapkę ortograficzną. Oczywiście, w dyktandzie nie może także zabraknąć zapożyczeń, wyrazów,

których pisownia albo jest oryginalna, albo w stosunku do oryginału zmodyfikowana, spolszczona. Trzeba wiedzieć, który wariant jest odnotowany w słowniku.

Czy w dzisiejszym skomputeryzowanym świecie, kiedy to automatyczny korektor podpowiada nam, jak co należy napisać, odręczne pisanie pod dyktando nie jest przeżytkiem?

Dyktando, i jako forma sprawdzianu, i jako forma ćwiczenia utrwalającego poprawną pisownię, na pewno nie jest przeżytkiem. Poprawnie zapisany list, starannie przygotowany, także pod względem ortograficznym, jakiś dokument są świadectwem naszej kultury – i kultury językowej, i kultury w ogóle. Nie zawsze możemy, a w wypadku listu prywatnego nawet nie powinniśmy, pisać na komputerze. Trzeba wtedy poradzić sobie bez jego pomocy, która zresztą nie zawsze jest właściwa. Jeśli bowiem piszemy jakiś tekst na komputerze, to bywa, że komputer (program narzędziowy) podpowiada nam błędny zapis. Dotyczy to przede wszystkim pi-

sowni łącznej i rozłącznej, także pisowni wyrazów z łącznikiem. Zdarza się też i tak, że jakiś wyraz, zwłaszcza nowy w zasobach polszczyzny, nie jest wprowadzony do programu, a więc program zaznaczy go nam jako wyraz błędnie zapisany. W tej sytuacji możemy albo odwołać się do swojej wiedzy, albo skorzystać z tradycyjnego słownika. Może być również i tak, że jakiś wyraz zapiszemy błędnie, a komputer nam tego nie zasygnalizuje. Dlaczego? Ponieważ wykorzystany przez nas ortogram tworzy z innymi wyrazami ciąg homofoniczny, np. kasz (od kasza) – każ (od kazać) – karz (od karać). Sytuacji, w których nie możemy liczyć na pomoc komputera, jest znacznie więcej. A więc bardziej niż maszynie powinniśmy ufać sobie, swojej wiedzy. Wcześniej tę wiedzę powinniśmy zdobyć, ucząc się poprawnego odręcznego pisania. Odręczne pisanie wiąże się z aktywizowaniem pamięci motorycznej, prowadzi też do automatyzacji zapisu. To bardzo ważne czynniki przy nauce poprawnej pisowni.

BEATA SCHÖNWALD

Sprawdzian z polskiej ortografii

Czy potrafię bezbłędnie pisać po polsku? Na to pytanie znajdą odpowiedź wszyscy ci, którzy zdecydują się wziąć udział w tegorocznym „Wielkim Dyktandzie dla Zaolzia” – konkursie ortograficznym zorganizowanym przez Centrum Pedagogiczne dla Polskiego Szkolnictwa Narodowościowego. Odbędzie się ono 6 listopada o godz. 17 w auli Gimnazjum z Polskim Językiem Nauczania w Czeskim Cieszynie pod patronatem

honorowym konsul generalnej RP w Ostrawie, Anny Olszewskiej oraz Rady Języka Polskiego przy Prezydium Polskiej Akademii Nauk.

– Mogą w nim wziąć udział wszyscy chętni w wieku od 10 do 100 lat. Mile widziane są więc całe wielopokoleniowe rodziny – zapowiadają organizatorzy. Zgodnie z regulaminem o tytuł mistrza nie mogą się ubiegać absolwenci polonistycznych studiów licencjackich i magisterskich oraz

laureaci pierwszych trzech nagród Ogólnopolskiego Dyktanda. – Polonistów zachęcamy jednak do wzięcia udziału w zmaganiach pozakonkursowych – czytamy w regulaminie. Organizatorzy przewidują nagrody dla autorów trzech najpoprawniej napisanych prac. Natomiast wszyscy uczestnicy otrzymają dyplomy.

Autorem tegorocznego, czwartego z kolei Wielkiego Dyktanda jest dr Danuta Krzyżyk z Katedry

Dydaktyki Języka i Literatury Polskiej Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, organizatorka wielu edycji Ogólnopolskiego Dyktanda, a także autorka tekstów dyktand dla uczniów polskich szkół podstawowych na Zaolziu. Z Centrum Pedagogicznym współpracuje od lat, m.in. prowadząc warsztaty dla nauczycieli polonistów. D. Krzyżyk zgodziła się wziąć udział w spotkaniu z miłośnikami poprawnej polszczyzny, które odbę-

dzie się przed rozpoczęciem zmagani konkursowych. Wszyscy chętni do sprawdzenia swoich umiejętności ortograficznych proszeni są o wysłanie zgłoszenia w terminie do 4 listopada br. na adres info@pctesin.cz pod hasłem „wielkie dyktando”.

Dodajmy, że w tym samym dniu, w godzinach przedpołudniowych, o tytuł Mistrza Ortografii będą się ubiegać uczniowie polskich szkół podstawowych klas 4-5, 6-7 i 8-9. (sch)

PRODUCENT OGRODZEŃ
Bądź bezpieczny i ogródź swój Dom!

- Ogrodzenia siatkowe
- Ogrodzenia panelowe
- Ogrodzenia klinkierowe
- Automatyka
- Bramy garażowe

Nowo otwarty oddział w Trzyczcu obok przystanku "Obecni domy" www.ogrodzeniazs.pl
email: plotyzs@seznam.cz **mob. 732 683 665**
TRINEC, ul. Frýdecká 572 tel/fax: 558 320 353

CZĘŚCI SAMOCHODOWE Z POLSKI!
CENY HURTOWE!
• dzwonisz, zamawiasz
• odbierasz w domu
DOWÓZ: Karviná, Český Těšín, Trinec
tel. 602 603 637, e-mail: posta@e-parts.cz www.e-parts.cz

zespół muzyczny M-band
Live music & karaoke show
wesela bale urodziny
wieszorki firmowe karaoke
Szeroki repertuar utworów polskich, czeskich i zagranicznych
M. Veselý +420 777 002 882
www.mband.cz
mmsound@centrum.cz

Telpidem s.r.o.
rozvoz do 15 km zdarma
399 Kč/q
černé uhlí
ořech • kostka • eko-hrášek
tel.: 730 891 007
sklad: Nová Továrni 1746, Český Těšín

Wilgoć w domu, mokre piwnice?
Pojawia się pleśń, grzyb i nieprzyjemny zapach?
Straszą wysokie koszty ogrzewania?
Mamy dla Państwa skuteczne rozwiązanie!
Wizyta rzeczoznawcy z dokładną analizą przyczyn zawilgocenia oraz oferta cenowa – gratis!
Stosujemy wyłącznie najlepsze materiały z gwarancją producenta – to gwarantowana jakość usługi!
www.ajesucho.cz
e-mail: ajesucho@seznam.cz
tel.: 608 772 213

Suknia ślubna z BARBARY
W najnowszej ofercie:
• 30 modeli sukien ślubnych w cenie 3000,- Kč
• kolekcja ekskluzywnych sukien ślubnych w cenie do 6000,- Kč (St. Patrick, Papa Michell, Emmi Mariage, Valérie, Demetrios, Karina, Princessa)
• duży wybór:
– sukien wieczorowych, do komunii św., konfirmacji, dla dziewczek
– garniturów chłopięcych (od 2 lat do 170 cm wzrostu)
– smokingów, garniturów i fraków
Bystrzyca 821
Po-Pt 13.00-17.00, So 9.00-12.00, Tel.: 558 352 413
www.salonbarbara.cz

Zareklamuj się w »GŁOSIE LUDU«
Na Twój telefon czeka BEATA SCHÖNWALD
doradca ds. reklamy
Tel. 775 700 896

CZYTAJ NAS CODZIENNIE!
www.glosludu.cz
Aktualizowany serwis o Polakach na Zaolziu

ŻYCZENIA



Dnia 26. 10. 2013 obchodzą 50. rocznicę ślubu

**państwo
STEFANIA i WALTER MAJĘTNI**

Życzenia głównie dobrego zdrowia, porozumienia i miłości na dalsze wspólne lata ślą synowie Walter i Daniel z rodzinami.

GL-626



Dziś, 26. 10. 2013, obchodzą Złote Wesele

państwo ŁUCJA i STANISŁAW STASZKOWIE

z Trzyńca-Lesznej Dolnej. Z tej okazji szczęścia, zdrowia i pomyślności na dalsze wspólne lata życzą synowie z rodzinami.

GL-622

WSPOMNIENIA



Dnia 27 października minie pierwsza rocznica niespodziewanej śmierci mojego Drogiego Brata, Kuzyna, Kolegi, Nauczyciela i znanego Społecznika

śp. BRONISŁAWA BEDNARZA

z Orłowej-Lutyni. Z szacunkiem wspominają najbliżsi. Dziękujemy wszystkim, którzy zachowali Go w swej pamięci.

RK-154



*Można odejść na zawsze,
by stale być blisko.* ks. Jan Twardowski

Dnia 24. 10. 2013 minęła 25. rocznica od chwili, kiedy nas na zawsze opuścił nasz Kochany Mąż, Ojciec, Dziadek i Pradziadek

śp. JÓZEF PUKOWIETZ

z Karwiny. O chwilę wspomnień i modlitwę prosi najbliższa rodzina.

GL-630

CO W TEATRZE

SCENA CZESKA – CZ. CIESZYN: Dohazovačka (26, 27, godz. 17.30).

CO W KINACH

HAWIERZÓW – Centrum: Smerfy 2 (26-28, godz. 15.30); Příběh kmotra (26, 27, godz. 18.00); Bitwa roku (27, 28, godz. 17.45); Nos (26, godz. 18.45); Maczeta zabija (26-28, godz. 20.00); A na morzu spokój (28, godz. 18.00); Kauza Cervanová (28, godz. 20.30); **KARWINA – Centrum:** Turbo (26, 27, godz. 15.30); Bitwa roku (26-28, godz. 17.30); Maczeta zabija (26, 28, godz. 20.00); Příběh kmotra (27, godz. 20.00); Oggi (28, godz. 15.30); **TRZYNIEC – Kosmos:** Samoloty (26, 27, godz. 15.30); Bitwa roku (26, 27, godz. 17.30); Maczeta zabija (26, 27, godz. 20.00); Smerfy 2 (28, godz. 15.30); Příběh kmotra (28, godz. 17.30, 20.00); **BYSTRZYCA:** Zamach (26, godz. 18.00); Tajemnica Zielonego Królestwa (27, godz. 16.00); **JABŁONKÓW:** Odysea (27, godz. 18.00); **CZ. CIESZYN – Central:** Jeniček a Mařenka: Lovci čarodějnic (26, 27, godz. 18.00); **CIESZYN – Piast:** Turbo (26-28, godz. 14.00, 16.00); Mój biegun (26-28, godz. 18.00, 19.45).

CO NA ANTENIE

POLSKIE WIADOMOŚCI: ĆT1 SM, niedziela, wiadomości regionalne od godz. 6.00.

POLSKIE AUDYCE: po-pt: godz. 19.05, so: godz. 17.30 Ostrava 107,3 MHz i Trzyniec 105,3 MHz.

CO W TERENIE

BŁĘDOWICE – MK PZKO zaprasza na prelekcję Zygmunta Rakowskiego pt. „Islandia” 6. 11. o godz. 16.00 do Domu PZKO.

BOCONOWICE – MK PZKO

zaprasza 26. i 27. 10. w godz. 10.00-18.00 do miejscowego Domu Kultury na wystawę pt. „Z naszych dłoni i serc”. Zaprezentujemy robótki ręczne i wypieki oraz sprzęty, stroje i fotografie z historii gminy.

BUKOWIEC – Gmina i Klub Seniora zapraszają w dniach 27. 10.-1. 11. w godz. 10.00-18.00 do remizy strażackiej na wystawę szopek i starych ozdób świątecznych. Możliwość zakupu domowych wypieków, pierniczków miodowych i ręcznych wyrobów. Wstęp – dowolne datki.

JABŁONKÓW – Klub Kobiet przy MK PZKO zaprasza na wystawę pt. „Byliśmy, jesteśmy, będziemy” w dniach 1.-3. 11. w Domu PZKO Jabłonek w godz. 9.00-18.00. Wernisaż wystawy w piątek 1. 11. w godz. 15.30-19.00.

LESZNA DOLNA – MK PZKO zaprasza na imprezę pt. „Od kociołka do korytka” (czyli zabijaczka inacezej), dnia 16. 11. do Domu PZKO Leszna Dolna. Początek o godz. 15.00. Cena miejscówki 300 kc. W cenie: szpyrki z chlebem, zupa jelitkowa, kapuśnica, korytka biesiadne, toast, piwo/os. Bogaty program kulturalny i od godz. 19.30 zabawa taneczna. Uczestnicy w strojach ludowych mile widziani. Rezerwacja miejscówek: Renata Szkucikowa, kom. 604 145 436 po godz. 17.00, do 10. 11.

MIĘDZYGENERACYJNY UNIWERSYTET REGIONALNY PZKO – Zaprasza w czwartek 7. 11. o godz. 17.00 do dużej sali KaSS przy ul. Strzelniczej w Czeskim Cieszynie na wykład Stefana Króla pt. „Mieszkańcy Śląska Cieszyńskiego w Legionach Polskich w latach 1914-1918”.

STONAWA – Zarząd MK PZKO oraz Gminny Ośrodek Kultury w Lubomi zapraszają wszystkich członków i sympatyków Koła na spotkanie z folklorem „Śląskie tradycje artystyczne po obu stronach



Dnia 31. 10. 2013 minie 15. rocznica, kiedy przestało bić serce naszego Drogiego Tatusia, Teścia, Dziadka i Pradziadka

śp. JÓZEFA RYGULSKIEGO

z Żukowa Dolnego. Z miłością i szacunkiem wspomina córka Lidzia z rodziną.

GL-635

NEKROLOGI



*W tej ziemi wyrośłem,
ta ziemi mnie karmiła,
tej ziemi służyłem,
w tej ziemi odpocznę.*

W głębokim żalu pogrążeni zawiadamiamy wszystkich krewnych, przyjaciół i znajomych, że zmarł nagle w wieku 56 lat nasz Ukochany Tatusi, Przyjaciół, Dziadek, Brat, Wujek i Szwagier

śp. JERZY SIKORA

były pracownik Huty Trzyńskiej, zamieszkały w Nawsiu, ul. Dlouhá 23. Pogrzeb Drogiego Zmarłego odbędzie się w środę, 30. 10. 2013, o godz. 14.30 w kościele ewangelickim w Nawsiu. Po obrzędzie kremacja. W smutku pogrążona rodzina.

GL-634

granicy”, które odbędzie się w niedzielę 27. 10. o godz. 16.00 w Domu PZKO w Stonawie. W programie wystąpią: chór „Echo” z Syryni, zespół „Syryniczki” z Syryni, chór „Śárka” z Suchej Górnej, zespół „Dziecka ze Stonawy”, młodzieżowa grupa teatralna z Lubomi oraz Chór Mieszany „Stonawa”.

TRZYNIEC – Dyrekcja oraz Zarząd Koła Macierzy Szkolnej Szkoły Podstawowej i Przedszkola im. Gustawa Przeczka w Trzyńcu 1 zapraszają na tradycyjny Zjazd Absolwentów, który odbędzie się w sobotę 2. 11. o godz. 16.00 w szkole, a następnie od godz. 19.00 w DK Trisia. Spotykają się absolwenci z lat: 1947/48, 1952/53, 1957/58, 1962/63, 1967/68, 1972/73, 1977/78, 1982/83, 1987/88, 1992/93, 1997/98, 2002/03, 2007/08.

RODZINA KATYŃSKA ORAZ KOŁO POLSKICH KOMBATANTÓW W RC – Zaprasza 31. 10. o godz. 14.00 wszystkich członków i sympatyków z okazji Dnia Zmarłych na spotkanie przy pomniku Na Konteszyńcu w Czeskim Cieszynie.

UWAGA! – Zapraszamy na koleżeńskie spotkanie po 60-ciu latach klasy 4 (1953 r.) Fryszackiej Szkoły Wydziałowej, które odbędzie się 7. 11. o godz. 14.00 w restauracji „Na Frysztaciej” w Karwinie-Frysztacie. Inf.: 596 347 374.

ZPiT „SUSZANIE” – Zaprasza na koncerty jubileuszowe z okazji 60-lecia zespołu. Koncert nr 1 odbędzie się w sobotę 9. 11. o godz. 16.00 w Domu Robotniczym w Suchej Górnej, koncert nr 2 w niedzielę 10. 11. o godz. 16.00 w Teatrze w Czeskim Cieszynie. Miejscówki na koncerty w cenie 100 kc (młodzież do lat 15 – 50 kc) można zamawiać na www.pzkosuchagorna.cz, pocztą elektroniczną pod adresem suszanie60@pzkosuchagorna.cz lub telefonicznie w godz. popołudniowych pod nr. 774 615 999 i wykupić w przedsprzedaży w Domu PZKO w Suchej Górnej od niedzieli 3. 11. do wtorku 5.11. w godz. 15.00-17.30. Miejscówki można też po uzgodnieniu odebrać w sekretariacie ZG PZKO. Pozostałe bilety będzie można wykupić na miejscu.

OFERTA PRACY

SZUKAM PRACY W ZAWODZIE przedszkolanki – najlepiej

w powiecie F-M lub w okolicy Cz. Cieszyna. Jestem absolwentką średniej i wyższej szkoły pedagogicznej. Tel. 605 431 481. GL-628

NOWO OTWARTA FIRMA W CZESKIM CIESZYNIE w branży maszyn rolniczych i leśnych poszukuje pracowników do działów technicznych i sprzedaży. Mile widziana znajomość języka polskiego oraz wykształcenie techniczne. Tel. +48 33 852 92 79, kom. +48 691 202 729, e-mail: biuro@faofar.pl, www.faofar.pl. GL-617

OFERTY

KAWALER SZUKA W CZESKIM CIESZYNIE mieszkania 1+1 lub 1+kk, ewentualnie samodzielnego pokoju z możliwością używania łazienki. Tel: 776 757 043. AD-093

SPRZEDAM OGRODZONĄ DZIAŁKĘ w centrum Bystrzycy nad rzeką Głuchową. Cena do uzgodnienia. Tel. 558 352 413 (po godz. 18.00). GL-628

MALOWANIE DACHÓW eternitowych, dachówkowych, ipowych i blaszanych. Technologia agregatu malarskiego łącznie z odłuszczeniem i umyciem. Dach szybko zrobiony, piękniejszy jak nowy. Cena zależna od rodzaju farby, od 120 kc/m². Probosz 734 486 799. GL-566

CZYSZCZENIE STUDNI, tel.: 605 929 616. GL-521

KTO NARYSUJE drzewo genealogiczne, wszystkie dane są znane. Inf. 721 730 922. GL-611

ANTYKI KUPIĘ – meble przedwojenne, obrazy, zegary, odznaczenia, srebra, militaria, stare zdjęcia, pocztówki i wiele innych, tel. 0048 605 255 770. GL-603

DRZWI I FUTRYNY

APALI

DRE - ERKADO

EUROOKNA-JANOŠÍK

◀ Klamki- MT, TWIN,... ▶

15 lat na rynku

Sklep: Třinec

Frydecká 12

☎ 558 325 172, 608757442

WYSTAWY

SALA MÁNESA, DOM KULTURY w Karwinie: 29. 10. o godz. 17.00 wernisaż wystawy Dity Marušákové i Přemysla Pasuchi pt. „Ceramika, obrazy”. Czynna; po, śr, pt: 9.00-15.00, wt, cz: 9.00-19.00.

MUZEUM ZIEMI CIESZYŃSKIEJ, SALA WYSTAW w Cz. Cieszynie, Praska 3/14: do 17. 1. 2014 wystawa pt. „Lalki w strojach ludowych”; stała ekspozycja „Obrazki z przeszłości Śląska Cieszyńskiego”. Czynne: po-pt: 8.00-16.30.

▲ SALA WYSTAW w Hawierzowie-Żywocicach, Padlých hrdinů 47a: do 20. 6. 2014 wystawa pt. „Tragedia Lidic”. Czynna: po-pt: 8.00-16.30.

▲ SALA WYSTAW w Karwinie, Rynek Masaryka: do 12. 1. wystawa pt. „(Pov)jrazení s pokušitelem – Od antyki do Těšína”; stała ekspozycja „Migawki z historii Karwiny”. Czynne: wt-pt: 8.00-16.30, so: 9.00-13.00, nie: 13.00-17.00.

▲ SALA WYSTAW w Jabłonkowie, Rynek Mariacki 14: do 29. 11. wystawa pt. „Kora, lyko, trawa, korzenie, pnienie...”; wystawa stała „Z przeszłości Jabłonkowa i okolicy”. Czynne: wt-pt: 8.00-16.30.

▲ SALA WYSTAW w Orłowej, Masaryka 985: do 31. 1. 2014 wystawa pt. „Zwierzęta i ich dzieci”; stała ekspozycja „Orłowa – przeszłość i teraźniejszość”. Czynne: po-pt: 8.00-16.30.

▲ SALA WYSTAW w Pietwałdzie, Do Muzeum 89: do 24. 1. 2014 wystawa pt. „Uwaga, kruche!”. Czynna: po-pt: 8.00-16.30.

CO ZA OLŻĄ

KSIAŻNICA CIESZYŃSKA, Mennicza 46, Cieszyn: do 31. 1. 2014 wystawa pt. „Świadomość wspólnego dobra – W dziesięciolecie istnienia Donacji im. Zbigniewa Michejdy 2003-2013”. Czynna wt-pt: 8.00-18.00, so: 9.00-15.00.

MUZEUM DRUKARSTWA, ul. Głęboka 50, Cieszyn: do 15. 11. wystawa Zbigniewa Kubiczki „Ekslibrisy”. Czynna: wt-pt: godz. 10.00-17.00.

WIEŻA PIASTOWSKA I ROTUNDA św. Mikołaja: Czynne codziennie 9.00-17.00.

Kamieniarstwo WRZOS
Z SERCA WIELKIE RZECZY

Według klientów najlepszy zakład w regionie.
Inni handlują nagrobkami, my produkujemy.
Dlatego mamy ceny 30% niższe.
Różnicę w cenie wykorzystajcie na urlop.

Siedziba firmy:
Hażlach, ul. Cieszyńska 20B
Tel. +48 606 452 479, +48 338 567 377
www.kamieniarstwo-wrzos.pl

Filia: Goleszów, ul. Grabowa 4
3 km od przejścia granicznego w Górnej Lesznej

Banik wypalił się po przerwie

Pilkarze ręczni Banika Karwina nadal czekają na pierwsze wyjazdowe zwycięstwo w tym sezonie. Podopieczni Marka Michaliski w rozgrywkach Triglav Ekstraligi radzą sobie wprawdzie całkiem nieźle, fatum obcego boiska ciąży jednak nad zespołem od pierwszej kolejki. Złej passy nie zmienił także ostatni mecz na parkiecie Pilzna, które po zwycięstwie awansowało na fotel wicelidera tabeli. Banik w związku z przegraną nie poprawił swoich notowań i w dalszym ciągu zajmuje czwartą lokatę – z minimalną stratą do prowadzącego tria Hranice, Pilzno, Lowosice.

TRIGLAV EKSTRALIGA

PILZNO - KARWINA 30:27

Do przerwy: 14:14. Karwina: Vydra, Schams, Michalisko, Hanisch 4, Vančo 5/1, Drobek, Chudoba 7/1, S. Młotek 5, Sliwka 1, Jan Użek, T. Młotek Tomáš, Vučković 3, Użek, Paululik.

Problemy Banika pojawiły się już w autokarze w drodze na stadion. Goście przybyli do hali z godzinnym opóźnieniem i co za tym idzie, przystępowali do meczu bez rzetelnej rozgrzewki. Paradoksalnie aklimatyzacyjna pierwsza połowa wypadła dla Karwiny najkorzystniej. Dobrą pierwszą odsłonę zaliczył chociażby Ilja Vucković, który po słabym starcie wreszcie się przełamał i gra w barwach Banika coraz lepiej.

Wyrównana pierwsza część spotkania zakończyła się sprawiedliwym remisem 14:14 w różącym dodatkowe emocje w drugiej połowie. Karwiniacy po zmianie stron niepotrzebnie stawili się na asekuracyjny szczypiorniak. Stanęli, w efekcie czego tracąc kontakt z ofensywnymi najazdami gospodarzy. Banik poprawił swoje szyki dopiero w końcówce meczu, w 56. minucie Hanisch strzelił nawet kontaktowego gola na 27:26. Pilzno nie dało sobie jednak wydrzeć zwycięstwa, kontrolując przebieg wydarzeń na parkiecie do samego końca.

Najbliższy mecz w ramach ekstrakuracji Banik zaliczy dopiero 10 listopada, kiedy to na własnym parkiecie zmierzy się z Lowosicami. We wtorek 29 października na podopiecz-



Radek Sliwka w pojedynku z jednym z pilzneńskich zawodników.

nych Marka Michaliski czeka wyjazdowa pucharowa konfrontacja z Koprzywnicą (18.30).

Lokaty: 1. Hranice 14, 2. Pilzno 13, 3. Lowosice 12, 4. Karwina 10 pkt. **JANUSZ BITTMAR**



Petr Česlík

Petr Česlík spakował walizki

Kiepskie wyniki hokeistów Orłowej kosztowały posadę trenera Petra Česlíka. Drugoligowy klub zdecydował się na odwołanie dotychczasowego szkoleniowca w czwartek, na dwa dni przed wyjazdowym meczem z Wałaskim Międzyzrzeczem.

Orłowianie po środowej drużgocącej porażce ze Wsecinem (2:8) spadli na dziesiąte miejsce w tabeli. Gorsze od Orłów są już tylko ekipy sobotniego rywala – Wałaskiego Międzyzrzecza i Nowego Jiczyna. Wszystko wskazuje na to, że w Wałmezie drużynę dotychczasowo poprowadzi Daniel Marosz. **(jb)**

Stephane Antiga nowym trenerem polskich siatkarzy

To trochę dziwna sytuacja, kiedy aktywny ekstrakuragowy siatkarz obejmuje posadę trenera reprezentacji. W Polsce postanowili zaryzykować i od wczoraj Stephane Antiga jest nowym selekcjonerem siatkarskiej reprezentacji mężczyzn. 37-letni Francuz zamierza do końca sezonu grać w barwach PGE Skry Bełchatów, z którą notabene zaliczył czwartkowy mecz 1/16 Pucharu CEV z greckim Ethnikosem Alexandroupolis (3:1). Doświadczony siatkarz zmienił na stanowisku szkoleniowca kadry Włocha Andrea Anastaziego.

– Wszystko stało się bardzo szybko, bo rozmawialiśmy zaledwie dwa, trzy tygodnie. Propozycja była tak interesująca, że zacząłem poważnie myśleć o zakończeniu kariery i rozpoczęciu pracy szkoleniowej. Dzi-

siejsza decyzja związku sprawiła mi ogromną radość. Jestem z niej bardzo zadowolony – stwierdził Antiga. Celem numer jeden nowego trenera

jest dobra gra białoczerwonych w najbliższych mistrzostwach świata, które zagoszczą w Polsce. – Będzie to duże wyzwanie. Co do składu kadry,

to teraz nie mogę nic na ten temat powiedzieć. Każdy zawodnik ma w tej chwili takie same szanse na grę w reprezentacji. Dotyczy to również Mariusza Wlazłego. Zobaczymy, czy będzie chciał grać w kadrze i jak będzie się prezentował w czasie całego sezonu – powiedział Antiga reporterowi Polskiej Agencji Prasowej.

Nowy szkoleniowiec kadry zapowiedział też, że sezon w barwach PGE Skry będzie ostatnim w jego karierze. – To może trochę trudna sytuacja, że będąc selekcjonerem będę jeszcze grał, ale myślę, że wszyscy jesteśmy inteligentni i sobie z tym poradzimy. To będzie mój ostatni sezon w roli zawodnika i chciałbym, by był on udany dla mnie i PGE Skry – podkreślił Antiga. **(jb)**



Stephane Antiga

Agnieszka Radwańska bez formy

Agnieszka Radwańska porażką z Niemką Angelique Kerber 2:6, 2:6 zakończyła występ w Grupie Czerwonej turnieju masters – WTA Championships w Stambule (pula nagród 6 mln dol.). – To nie był mój wieczór, zdecydowanie. Ona grała bardzo dobrze przez cały czas, a ja, no cóż. Na pewno to nie jest moja ulubiona nawierzchnia, teraz to wiem, ale to nie jest wytłumaczenie, bo każda z nas gra na tym samym korcie. Być może wyszło trochę zmęczenie długim sezonem, bo nie tym

turniejem na pewno – powiedziała Radwańska. 24-letnia krakowianka odniosła w tym sezonie trzy turniejowe zwycięstwa, wszystkie na otwartych twardych kortach: w styczniu w Auckland i Sydney oraz we wrześniu w Seulu. Wygrała w sumie 56 meczów, ponosząc 19 porażek, co jest drugim najlepszym bilansem, po wyniku Amerykanki Sereny Williams 76-4 (po trzech wygranych w Grupie Czerwonej). **(jb)**

Agnieszka Radwańska



OFERTA

PIŁKA NOŻNA – FNL: Trzyniec – Tąborsko (dziś, 10.15), Karwina – Cz. Budziejowice (jutro, 14.30). **MŚLF:** Orłowa – Hluczyn (dziś, 10.15). **DYWIZJA:** Otrokowice – Hawierzów, Hranice – Lokomotywa Piotrowice (dziś, 14.30), Slavičin – Karwina B (jutro, 10.15). **MISTRZOSTWA WOJEWÓDZTWA:** Dzieńmorowice – Brzuszperk, Wędrynia – Pusta Polom, Petrkowice – Czeski Cieszyn (dziś, 15.00),

Bogumin – Haj (jutro, 15.00). **I A KLASA – gr. B:** Frensztat – Olbrachcice, Raszkowice – Lutynia Dolna, ČSAD Hawierzów – Veřovice, Petřvald n. M. – Stonawa, Bystrzyca – Datynie Dolne (jutro, 15.00). **I B KLASA – gr. C:** Mosty – Jabłonków, Sucha Górna – Dobra, Starzicz – Gnojnik, Dobratice – Gródek (dziś, 15.00), Piosek – Nydek, Inter Piotrowice – Luczina (jutro, 15.00). **MISTRZOSTWA POWIATU KARWIŃSKIEGO**

– **gr. A:** Orłowa B – Sn Hawierzów, Bogumin B – F. Orłowa, B. Rychwałd – S. Rychwałd, Dąbrowa – Łąki (dziś, 15.00). **Gr. B:** V. Bogumin – Wierzniovice, Żuków Górny – L. Piotrowice B, Zabłocie – Cierlicko (dziś, 15.00), G. Błądowice – Sn Orłowa (jutro, 15.00). **MISTRZOSTWA POWIATU FRYDEK-MISTEK:** Liskowice B – Niebory (dziś, 15.00), Śmiłowice – Dobra B, Bukowice – Janowice (jutro, 15.00).

HOKEJ NA LODZIE – EKSTRALIGA: Zlin – Trzyniec (jutro, 15.30), Witkowice – Kladno (jutro, 15.00). **I LIGA:** AZ Hawierzów – Benátky nad Izerą (dziś, 17.00). **II LIGA:** Wałaskie Międzyzrzecze – Orłowa (dziś, 17.00).

SIATKÓWKA – EKSTRALIGA MĘŻCZYZN: Hawierzów – Benátky nad Izerą (dziś, 17.00). **(jb)**

W SKRÓCIE

LIGA EUROPY: LEGIA ZNÓW PRZEGRZAŁA. – Trabzonspor trochę nas zaskoczył, ponieważ zagrał słabo i mogliśmy wywieźć stąd punkty. To bardzo boli – mówił Tomasz Brzyski, obrońca Legii Warszawa, cytowany przez klubową stronę internetową. Mistrzowie Polski w trzeciej kolejce Ligi Europy przegrali w Turcji 0:2 i wciąż pozostają bez punktu. – Teoretyczne szanse na awans są – nie traci nadziei trener Jan Urban.

POGŁĘBIA SIĘ KRYZYS W POLSKIM HOKEJU. Duet utytułowanych rosyjskich trenerów Władimir Bykow – Igor Zacharkin kończy swą przygodę z reprezentacją Polski. W oficjalnej notatce prasowej czytamy, iż prezes PZHL-u Piotr Hałasik nie znalazł sponsora, więc polskiego hokeja nie stać na utrzymanie renomowanych trenerów. Igor Zacharkin został selekcjonerem białoczerwonych w sierpniu ubiegłego roku, a jednym z pierwszych sparingów był przegrany wysoko mecz towarzyski z Trzyńcem. Władimir Bykow został trenerem-konsultantem. Ten duet wywalczył z Rosją dwukrotnie mistrzostwo świata.

TAJNER: DO SOCZI NAWET 70 SPORTOWCÓW. – Białoczerwoni mają 12 szans medalowych podczas zimowych igrzysk w Soczi (7-23 lutego 2014 roku) – stwierdził prezes Polskiego Związku Narciarskiego i jednocześnie szef misji olimpijskiej Apoloniusz Tajner. – Według bardziej optymistycznych danych na igrzyska może pojechać nawet około 70 polskich sportowców. Zakładam, że w tym gronie będzie 20, może 21 narciarzy i skoczków. Biorąc pod uwagę wyniki, jakie odnosili do tej pory zakładam, że do Rosji pojedzie pięć biegaczek i trzech biegaczy. Wyślemy tam także pięciu skoczków, dwóch naszych przedstawicieli w dwuboju i jedną zawodniczkę w narciarstwie dowolnym. Planujemy, że wystartują dwie panie i dwóch panów w narciarstwie alpejskim. Być może do tego grona dołączy zawodnik w narciarstwie dowolnym – powiedział Tajner w wywiadzie dla „Interia.pl”. **(Opr. jb)**